

Lokalny program kształtowania zadrzewień przydrożnych dla gminy Dzierżoń

Opracowanie wykonano w ramach projektu: „Drogi dla Natury – kampania promocji zadrzewień w krajobrazie rolniczym, jako siedlisk przyrody i korytarzy ekologicznych”, koordynowanego przez Fundację EkoRozwoju i dofinansowanego ze środków programu LIFE+ oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Opracowanie

Alina Rodziewicz
Stowarzyszenie Eko-Inicjatywa

Projekt „Roads for Nature – campaign promoting trees in Poland’s rural landscapes, as habitats and ecological corridors” wspierany jest przez program LIFE+ Unii Europejskiej oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Projekt „Drogi dla Natury” – kampania promocji zadrzewień w krajobrazie rolniczym, jako siedlisk przyrody i korytarzy ekologicznych”.

Celem ogólnopolskiej kampanii „Drogi dla Natury”, zainicjowanej w 2009 roku przez Fundację EkoRozwoju, jest ochrona drzew przydrożnych.

Misją projektu jest odwrócenie trendu zanikania zadrzewień liniowych poprzez: podniesienie świadomości decydentów, społeczności lokalnych i społeczeństwa na temat ich znaczenia i funkcji jako siedlisk i zielonej infrastruktury, jak też poprzez poprawę umiejętności planowania i utrzymania zadrzewień odpowiedzialnych władz. Działania takie przyczyniają się do zatrzymania spadku bioróżnorodności na obszarach wiejskich, w tym ochrony gatunków priorytetowych UE. Niniejsze opracowanie powstało dzięki wsparciu przez program LIFE+ Unii Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

Rozpoczęty w roku 2012 projekt obejmuje swoim zasięgiem docelowo 66 gmin w 9 województwach i obejmuje przygotowanie programów kształtowania zadrzewień. W jego ramach są także prowadzone szkolenia dla drogowców i samorządowców dotyczące tworzenia, utrzymania i diagnozowania stanu oraz wartości przyrodniczej alej, jak też działania edukacyjne.

Projekt „Drogi dla Natury – kampania na rzecz zadrzewień” jest realizowany przez Fundację EkoRozwoju wspólnie z partnerami regionalnymi: Stowarzyszeniem Eko-Inicjatywa z Kwidzyna, Federacją Zielonych „Gaja” ze Szczecina, Stowarzyszeniem „Agencja Ekorozwoju Zielone Płuca Polski” z Białegostoku oraz niemieckim partnerem – meklembursko – pomorskim oddziałem BUND w Schwerinie.

Więcej o programie Drogi dla Natury oraz o ochronie alej na witrynie www.aleje.org.pl, na której jest także dostępna elektroniczna wersja programu zadrzewieniowego.

Stowarzyszenie Eko- Inicjatywa

ul. Miłosna 1

82-500 Kwidzyn

www.ekokwidzyn.pl

Fundacja EkoRozwoju

ul. Białoskórnicza 26

50-134 Wrocław

www.fer.org.pl

Spis treści:

1. Informacje ogólne o gminie Dzierzgoń.
2. Przegląd zadrzewień gminy Dzierzgoń (wraz z dokumentacją fotograficzną).
 - 2.1. Metodyka przeglądu zadrzewień przydrożnych.
 - 2.2. Wzór terenowej ankiety alejowej.
 - 2.3. Mapa gminy Dzierzgoń z lokalizacją zinwentaryzowanych alej.
 - 2.4. Ankiety zinwentaryzowanych alej na terenie gminy Dzierzgoń.
3. Wyniki i podsumowanie inwentaryzacji.
 - 3.1. Opis ogólny zadrzewień przydrożnych na terenie gminy Dzierzgoń.
 - 3.1.1 Zadrzewienia alejowe w poszczególnych zarządach dróg.
 - 3.1.2. Gatunki drzew rosnące w alejach na terenie gminy Dzierzgoń.
 - 3.1.3. Ogólny stan zdrowotności drzew i stan zachowania charakteru alejowego zadrzewień.
 - 3.1.4. Zadrzewienia o szczególnych walorach przyrodniczych oraz występowanie gatunków chronionych.
 - 3.1.5. Zadrzewienia o szczególnych walorach kulturowo – krajobrazowych.
 - 3.2. Zarządzanie zadrzewieniami liniowymi gminy.
 - 3.2.1. Planowane nasadzenia.
 - 3.2.2. Bezpieczeństwo transportu a zachowanie alej - wykaz miejsc potencjalnie konfliktowych.
4. Literatura tematu.

1. Informacje ogólne o Gminie Dzierzgoń

Gmina Dzierzgoń położona jest w powiecie sztumskim, we wschodniej części województwa pomorskiego. Jest gminą zajmującą powierzchnię 131,5km², którą zamieszkuje ok. 9 820 mieszkańców w 12 sołectwach: Ankamaty, Bągart, Bruk, Jasna, Minięta, Morany, Nowiec, Poliksy, Prakwice, Tywęzy, Żuławka Sztumska.

Gmina według regionalizacji fizyko-geograficznej Kondrackiego niemal w całości położona jest na terenie Pojezierza Iławskiego. W ukształtowaniu terenu gminy można wyróżnić strefę wyniesień morenowych oraz płaski obszar Żuław Elbląskich, które rozciągają się na północ i północny wschód od granic gminy w kierunku Jeziora Druzno. Obszar gminy Dzierzgoń zdominowany jest przez utwory polodowcowe. Występuje tu wiele malowniczych wzniesień morenowych głównie w południowej i zachodniej części gminy. Względnie duże spadki terenu wpływają na wysoki walor krajobrazowy terenów gminy.

Obszar gminy Dzierzgoń w przeważającej mierze został zagospodarowany rolniczo. Użytki rolne stanowią bowiem ponad 80% powierzchni gminy. Lasy w gminie zajmują jedynie ponad 2% powierzchni.

Teren gminy Dzierzgoń ma niewiele wód powierzchniowych, zajmują one zaledwie obszar 55 ha co stanowi 0,4% powierzchni gminy. Znajduje się tu jedno jezioro – Kuksy o powierzchni 27ha. W granicach gminy znajdują się trzy rzeki: Dzierzgoń, Tyna oraz Bolewka, z których na uwagę zasługuje rzeka Dzierzgoń, której środkowy odcinek meandruje między wzniesieniami morenowymi na wschód, zachód i południe od Dzierzgonia. Na północ od stolicy gminy, w okolicach miejscowości Bągart rzeka płynie przez płasko położony teren łąk i poza granicami gminy dociera do depresyjnego odcinka Żuław Elbląskich aby tam ujść do Jeziora Druzno.

Na terenie gminy występują następujące formy ochrony przyrody:

1. Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Dzierzgoń obejmujący obszar około 1 879ha i chroniący Rzekę Dzierzgoń wraz z przylegającymi terenami przez który przepływa.
2. Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy „Jar starych dębów”, położony w pobliżu wsi Prakwice. Jest to niezwykle urokliwy obszar porośnięty przez wspaniałe pomnikowe okazy dębów, oprócz nich rosną tu piękne, stare buki i graby. Przez środek parowu

przepływa strumień zasilany przez kilka mniejszych, spływających z okolicznych pól. Według niektórych podań, na terenie parowu zginął Święty Wojciech, zaś w czasach pogańskich było tu miejsce kultu.

3. Użytek ekologiczny „Torfniak” – zespół dwunastu potrofii, położony na wschód od wsi Jasna, ze zróżnicowaną roślinnością wodną i ostoją ptactwa wodnego.
4. Pomniki przyrody – na terenie gminy zarejestrowanych jest 30 drzew będących pomnikami przyrody ożywionej.

2. Przegląd zadrzewień gminy Dzierżgoń (wraz z dokumentacją fotograficzną).

2.1 Metodyka przeglądu zadrzewień przydrożnych.

Zbiór danych na temat zadrzewień przydrożnych gminy poprzedzony został przeglądem dostępnych materiałów fotogrametrycznych (zasoby serwisu geoportal.gov.pl oraz maps.google.pl) oraz przeprowadzoną w urzędzie gminy ankietą na temat zadrzewień. W wyniku tej analizy ustalono lokalizację zadrzewień liniowych występujących na terenie gminy, ich punkty charakterystyczne i długości odcinków, na których występują.

Z tak przygotowanym szkicem terenu gminy przystąpiono do prac terenowych, które przeprowadzono w 2013 roku okresie od lipca do końca października. Okres zbioru danych pokrywa się w okresie wegetacyjnym i szczytem aktywności życiowej większości interesujących gatunków zasiedlających zadrzewiania przydrożne.

W ramach prac terenowych zbierano informacje dotyczące poszczególnych zadrzewień przydrożnych, weryfikując ich istnienie, stan i skład drzewostanu, stan zachowania, zwarcie drzewostanu, szerokość pasa drogowego, odległość drzew (szpalerów) od krawędzi jezdni, rozstaw szpalerów itd. Ponadto zbierano informacje o obecności walorów kulturowych, krajobrazowych, przyrodniczych. Ważnym elementem inwentaryzacji były poszukiwania rzadkich i chronionych gatunków występujących w obrębie alei. Z uwagi na

przemiesz

zielnym i grzybom.

Dodatkowo w lipcu – sierpniu 2014r. prowadzono badania na obecność występowania Pachnicy dębowej (*Osmoderma eremita*) z wykorzystaniem pułapek feromonowych. Karta do zbioru danych w terenie została załączona poniżej w punkcie 2.2. Zebrane dane terenowe były podstawą do przygotowania ankiet alejowych, które znajdują się w punkcie 2.4

2.2 Wzór terenowej ankiety alejowej.

Raptularz terenowy inwentaryzacji przyrodniczej alei – projekt „Drogi dla Natury – Kampania na rzecz zadrzewień”.

* - zakreśl właściwe

** - jeśli istnieje

data prac terenowych: _____ Zbierający dane: _____

I. OPIS OGÓLNY

Gmina:							
Lokalizacja							
Długość [km]		Zarząd*:	<i>gmina</i>	<i>powiat</i>	<i>województwo</i>	<i>krajowa</i>	<i>prywatna</i>
Nawierzchnia*:	asfalt	bruk	gruntowa	Inna:.....	rów*: Str 1. / Str 2.		
Szerokość między szpalerami [m]			Śr:	I.	II.	III.	IV.
Rozstaw drzew [m]	Szpaler.1	Śr:	I.	II.	III.	IV.	V.
	Szpaler.2**	Śr:	I.	II.	III.	IV.	V.
	Szpaler.3**	Śr:	I.	II.	III.	IV.	V.
	Szpaler.4**	Śr:	I.	II.	III.	IV.	V.
Odległość szpalerów od jezdni [m]	Szpaler.1	Śr:	I.	II.	III.	IV.	
	Szpaler.2**	Śr:	I.	II.	III.	IV.	
	Szpaler.3**	Śr:	I.	II.	III.	IV.	
	Szpaler.4**	Śr:	I.	II.	III.	IV.	
Drzewa za rowem: tak / nie *							

II. DANE PRZYRODNICZE

Skład gatunkowy

gatunek	Szpaler.3	Szpaler.1	Szpaler. 2	Szpaler. 4	Obwód/śr.obwód
Liczba drzew					
% drzew w alei					

Uwagi:

Występowanie gatunków chronionych (rośliny, zwierzęta, grzyby-porosty)

	stwierdzona	lokalizacja	symptomy	potenc. siedl.	uwagi
pachnica dębowa				TAK/ NIE	

III. STAN OBIEKTU

Stan zdrowotny drzew*

Bardzo dobry	Zdrowy pień, właściwie ukształtowana forma pienna, w pełni prawidłowo ukształtowana i zdrowa korona
dobry	nieznaczne uszkodzenia pnia, dobrze ukształtowana/ czytelna forma pnia, zdrowa, dość dobrze zachowana i/lub wykształcona korona
dostateczny	znaczne uszkodzenia pnia, zaburzona forma pienna, zredukowana korona, nadmierne lub dewastacyjne cięta korona
zły	rozległa uszkodzenia pnia i korony, zasychanie konarów, obecność organizmów pasożytniczych, zaburzona statyka drzewa
zróżnicowany	stan od bardzo dobrego do złego

Cięcia korony*:	<i>brak</i>	<i>prawidłowe</i>	<i>nadmierne</i>	<i>dewastacyjne</i>
-----------------	-------------	-------------------	------------------	---------------------

Stan zachowania alei*

Opis stany	ubytki w %	uwagi:
zwarta pełna	0-20%	
zwarta z lukami	21-40%	
przerzedzona	41-60%	
fragmenty	61-80%	
ślady	81-99%	
różny	kilka powyższy	

IV. REKOMENDOWANE DZIAŁANIA OCHRONNE

Liczba i gatunki drzew do posadzenia

Gatunek							
Ilość szt.							

Liczba topól do zastąpienia:	
Istniejące formy ochrony przyrody (np.. pomniki przyrody)	Walory kulturowe (kapliczki, założenia folwarczne itd..)

2.3. Mapa gminy Dzierżgoń z lokalizacją zinwentaryzowanych alej.

2.4. Ankiety zinwentaryzowanych alej na terenie gminy Dzierzgoń.

Numery kolejnych dróg z alejami odpowiadają ich numeracji na mapie (patrz pkt.2.3).

Uwaga! Kierunek przebiegu drogi wpisany w kartach jest ważny, wskazuje szpaler nr 1 będący po stronie prawej do wskazanego kierunku przebiegu drogi i szpaler nr 2 jako znajdujący się po stronie lewej do wskazanego kierunku przebiegu drogi.

Skróty nazw drzew znajdujące się w ankietach:

Brz br – brzoza brodawkowata, *Betula verrucosa*
Brz omsz – brzoza omszona, *Betula pubescens*
Db szyp – dąb szypułkowy *Quercus robur*
Db bezszyp – dąb bezszypułkowy, *Quercus petraea*
Db czer – dąb czerwony, *Quercus rubra*
Gb – grab zwyczajny, *Carpinus betulus*
Js – jesion wyniosły, *Fraxinus excelsior*
Jw – jawor, *Acer pseudoplatanus*
Kasz – kasztanowiec, *Aesculus hippocastani*
Kl – klon zwyczajny, *Acer platanoides*
Lp drob – lipa drobnolistna, *Tilia cordata*
Lp szer – lipa szerokolistna, *Tilia platyphyllos*
Ol – olcha czarna, *Alnus glutinosa*
Os – osika, *Populus tremula*
Rb – robinia akacjowa, *Robinia pseudoaccacia*
So – sosna pospolita, *Pinus silvestris*
Tp kult – odmiany uprawne nierodzimych topól, głównie kanadyjskich, *Populus x canadensis*
Wb – wierzba, *Salix sp.*
Wz – wiąz, *Ulmus sp.*
posp – pospolity/a
zw – zwyczajny/a

Droga nr 01

lokalizacja/ przebieg: Stanówko-skrz. PGR Stanowo

Odcinek przy rzece Dzierzgoń z topolami

Odcinek drogi z zakręceniami

Dane ogólne

Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg	
Nr GPS	pocz. N53°55'2,19 i E19°19'26,61" i koniec: N53°54'45,8" E19°18'55,1"	
Długość/Nawierzchnia	1,10/asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	Zróznicowany od 30m do 0,5m
	Szpaler 2	Zróznicowany od 30m do 0,5m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	3m
	Szpaler 2	3m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	123 szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew (szt.)
1	Lp drob 16szt. 21%; Js 1szt. 1%; Tp kult 9szt. 12%; Gb 1szt. 1%; Db szyp 2szt. 3%; Kl 10szt.13%; Wb 13szt. 18%; Os 3szt.4%; Wz 1szt.1%; Brz br 2szt. 3%	75
2	Lp drob 4szt.8%; Tp kult 34szt.72%; Db szyp 1 2%; Kl 5szt.10%; Brz br 4szt. 8%;	48
Obwód (średnia)	106,2cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)
		Lp drob 280cm; Js 45cm; Gb 60cm, Tp kult 128cm; Db szyp. 90; Kl 79cm; Wb 140cm; Os 80cm; Brz br 90cm; Wz 70cm

Występowanie gatunków chronionych -

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	Bardzo dobry
Stan zachowania alei	Przerzedzona. Aleja zróżnicowana, fragmentami bez drzew, w tych miejscach rosną wysokie zakrzaczenia wraz z podrostami drzew: lip, jesionów, wierzb.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	Ok. 15 Lp drob –uzupełnienia oraz 43szt. Lp drobn jako docelowe wymiana topól.
Inne zabiegi	Utrzymać pas zakrzaczeń, jako ważny element przyrodniczy, jedynie przycinać od strony drogi w celu zachowania widoczności. Z rosnących samosiewek młodych drzew można wyprowadzić drzewa alejowe. Wzdłuż drogi rośnie ponad 43 szt. topoli, które są w dojrzałym wieku i wymagają nadzoru. Zaleca się przebudowę alei, sadząc w miejsce topól inny gatunek np. lipy drobnolistne.
Istniejące formy ochrony przyrody	Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Dzierzgoń
<p>Uwagi/ Walory kulturowe</p> <p>Przy rzece Dzierzgoń, która przecina drogę drewniany krzyż</p>	
	

Droga nr 02

lokalizacja/ przebieg: Stanówko-kier. S kol. Stanówko

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p. N53°55'02,0" E19°19'31,8" i k. N53°54'53,08 E19°19'32,28	
Długość/Nawierzchnia	0,4km/ gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	20m
	Szpaler 2	15m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1,5m
	Szpaler 2	1m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	15 szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Kasz 10szt. (100%)		10
2	Kasz 5szt. (100%)		5
Obwód (średnia)	253 cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Kasz 253cm.

Występowanie gatunków chronionych - Pachnica dębowa

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	dobry
----------------------	-------

Stan zachowania alei	przerzedzona
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	7 kasztanowiec
Inne zabiegi	Grabienie i palenie liści jesienią w celu niszczenia larw szrotówki kasztanowiaczka Powieszenie budek lęgowych dla sikory bogatki – jest gatunkiem w wysokim stopniu ograniczającym liczebność tego owada.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/ Walory kulturowe	
Aleja jest krótka prowadzi do zabudowań, kończy się na wjeździe do prywatnego domu. Mieszkańcy zainteresowani odtworzeniem alei.	

Droga nr 03 lokalizacja/ przebieg: Dzierżoń - Stanówko

Dane ogólne

Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg	
Nr GPS	p. N 54°04'24,1" E 20°06'02,8" i k. N 53°55'02,0" E 19°19'31,8"	
Długość/Nawierzchnia	1,7km/asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	13,6m
	Szpaler 2	15,0m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	7,0m
	Szpaler 2	3,5m
Drzewa za rowem	tak	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	85 szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Lp drob 11 (24%); Js 18szt. (39%); Tp kult 10 (22%); Wb 2 szt(4%); Ol 1(2%); Os 3szt.(7%); Brz brod 1 (2%);	46 szt.
2	Lp drob 5 (13%); Js 20szt.(51%); Tp kult 8szt. (20%); Wb 4szt. (10%); Kl 1szt. (3%); Gr 1szt.(3%)	39szt.
Obwód (średnia)	129cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)
		Lp drob 165cm; Js 117cm; Tp kult 226cm; Wb 210cm; Ol 110cm; Kl 50cm; Os 50cm; Brz brod 80cm; Gr 114cm.

Występowanie gatunków chronionych -

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	Bardzo dobry
----------------------	--------------

Stan zachowania alei	Przerzedzona. Na części alei występuje gęsty pas zakrzewień złożony z podrostów lip, jesionów, dzikiej róży, wierzb, czarnego bzu, tarniny.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	18 szt – Lp. drobn – zastąpienie topól
Inne zabiegi	Zachowanie pasa zakrzaczeń jako cennego obiektu przyrodniczego. Cięcie zakrzaczeń od strony drogi, w celu utrzymania odpowiedniej widoczności.
Istniejące formy ochrony przyrody	Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Dzierzgoń
<p>Uwagi/ Walory kulturowe</p> <p>Na topolach rośnie sporo jemioły. Docelowo należy usunąć topole i zastąpić gatunkami rodzimymi – lipa, jesion.</p>	

Droga nr 04 lokalizacja/ przebieg: skrz. PGR Stanowo - Morany

Dane ogólne

Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg	
Nr GPS	p. N 53°54'45,8" E 19°18'54,9" i k. N 53°54'32,5" E 19°16'57,2"	
Długość/Nawierzchnia	2 km	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	9m
	Szpaler 2	2m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1,3m
	Szpaler 2	Wyraźnie zróżnicowany
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	127 szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Js 4szt(4%); Db szyp 1 (1%); Lp drob 73szt (81%); Kl 1 (1%); Gb 5 (6%); Kasz 3szt (3,5%); Wb 3szt (3,5%);		90
2	Js 4szt (11%); Lp drob 14(38%); Kl 3(8%); Os 6 (16%); Jabłoń 1 (3%); Wb 4szt (10%); Tp kult 5szt (14%)		37
Obwód (średnia)	137cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Js 55cm, Db szyp 80cm; Lp drob 301cm; Kl 120cm; Gb149cm; Os 58cm; Kasz 150cm; Jb 60cm; Wb 133cm; Tp kult 260cm

Występowanie gatunków chronionych -

Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*)

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	Zróżnicowany- młode drzewa stan bardzo dobry, drzewa stare: stan dobry/dostateczny i zły (nadmierne cięcia)
----------------------	---

Stan zachowania alei	Przerzedzona. Szpaler nr 2 z mniejszą ilością drzew, w miejscach bez drzew występują gęste zakrzaczenia: tarnina, róża dzika, bez czarny oraz gęste podrosty lip, jaworów, grabów, wierzb, osik.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	80 szt. Lp drob. Przed wsią Morany, gdzie jest brak zakrzeczeń i miejsce na uzupełnienie.
Inne zabiegi	Zachowanie pasa zakrzaczeń jako obiektu cennego przyrodniczego. Cięcie zakrzaczeń od strony drogi, w celu utrzymania odpowiedniej widoczności.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe -	

Droga nr 05 lokalizacja/ przebieg: Morany – kier. Olszówka (do W granicy gminy Dzierzgoń)

Dane ogólne

Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg	
Nr GPS	p.N 53°54'31,92" E19°16'55,46" i k.N 53°53'58,13" E19°16'14,56"	
Długość/Nawierzchnia	1,3km/asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	6m
	Szpaler 2	5m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	3m
	Szpaler 2	2,5m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	67 szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Js 12szt.(50%); Tp kult 5szt.(21%); Gł 7szt.(29%)	24szt.
2	Js 40szt.(93%); Lp drob 1szt (2%); Kl 2szt.(5%)	43 szt.
Obwód (średnia)	117cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)
		Js 87cm; Tp kult 260cm; Lp drob 80cm; Kl 65cm; Gł 95cm

Występowanie gatunków chronionych -

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	dobry
----------------------	-------

Stan zachowania alei	Przerzedzona. W lukach rosną w kilku miejscach zakrzaczenia wierzbowe.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	Po 20 sztuk: Js, Lp – łącznie 40 szt.
Inne zabiegi	Utrzymanie zakrzaczeń wierzbowych, przycinanie i formowanie korytarza z zakrzaczeniami.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe -	

Droga nr 06 lokalizacja/ przebieg: Morany – Morany Figurka

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p. N 53°54'45,8" E 19°18'54,9" i k.E 53°54'56,0" E 19°16'37,2"	
Długość/Nawierzchnia	0,8km/gruntowa /jumby	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	6m (w miejscach z zachowanym charakterem alejowym drogi)
	Szpaler 2	8m(w miejscach z zachowanym charakterem alejowym drogi)
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1,5m
	Szpaler 2	1,5m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	27 szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Tp kult 15szt.(79%); Lp drobn 4szt.(21%)		19szt.
2	Lp drobn 3szt.(38%); Js 5szt.(62%)		8 szt.
Obwód (średnia)	262cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Lp drobn 325cm; Tp kult 220cm; Js 240cm

Występowanie gatunków chronionych - Pachnica dębowa

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	zróżnicowany
----------------------	--------------

Stan zachowania alei	Ślady. Fragmenty alei zachowane jedynie przed osadą Morany – Kapliczka (stare lipy) oraz we wsi Morany (Tp kult i Js) . Na pozostałym odcinku zakrzaczenia: tarnina, głąg i podrosty wierzbowe, klonowe. Brak miejsc do uzupełnień i nasadzeń.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	-
Inne zabiegi	-Zachowanie zakrzaczeń jako cennego obiektu przyrodniczego. Cięcie zakrzaczeń od strony drogi, w celu utrzymania odpowiedniej widoczności. - Konieczna pielęgnacja starych lip rosnących przed wsią Morany Kapliczka. - Docelowo: zastąpienie dojrzałych topól rosnących przy szkole lipami drobnolistnymi – 15 szt.
Istniejące formy ochrony przyrody	Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Dzierzgoń - częściowo
<p>Uwagi/Walory kulturowe</p> <p>Murowana kapliczka w miejscowości Morany Kapliczka</p>	
	

Droga nr 07 lokalizacja/ przebieg: Aleja śródpolna wzdłuż drogi Stanowo - Morany

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	N 53°54'48,4" E 19°18'59,9" i N 53°54'49,4 E 19°19'14,0"	
Długość/Nawierzchnia	0,4km/gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	9m
	Szpaler 2	8m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1,5m
	Szpaler 2	1,5m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	30 szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Lp drobn 15szt.(100%);	15 sztuk
2	Lp drobn 14 szt.(93%); Wb 1szt.(7%)	15 sztuk
Obwód (średnia)	188cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)
		Lp drobn 266cm; Wb 110cm

Występowanie gatunków chronionych -
Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*)

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	dobry
----------------------	-------

Stan zachowania alei	Zwarta, pełna.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	-
Inne zabiegi	-
Istniejące formy ochrony przyrody	Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Dzierzgoń
Uwagi/Walory kulturowe Aleja zachowana bardzo dobrze, 3 drzewa z cięciami zaburzającymi statykę.	

Droga nr 08 lokalizacja/ przebieg: Dzierzgoń –Tywęzy-granica gminy

Dane ogólne

Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg	
Nr GPS	p. 53°54'36,29" E19°20'45,12 i k. N 53°52'04,3" E 19°16'35,0"	
Długość/Nawierzchnia	6,7km/asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	7,5m
	Szpaler 2	7,5m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1,5m
	Szpaler 2	1,5m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	994szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Lp drobn 360szt.(68%); Kasz 119szt.(22%); Js 2szt.(0,5%); Kl 46szt.(9%); Jw. 3szt.(0,5%)		530szt.
2	Lp drobn 320szt. (68%); Kasz 111szt.(24%); Js 1szt.(0,3%); Kl 28szt.(6%); Jw. 3szt.(0,7%)		464 szt.
Obwód (średnia)	212cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Lp drobn 276cm; Kasz 213cm; Js 155cm; Kl 178cm; Jw. 242cm

Występowanie gatunków chronionych -
 Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*); Odnożyca jesionowa (*Ramalina fraxinea*); Odnożyca kępkowa (*Ramalina fastigiata*); Pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*)

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	dobry
----------------------	-------

Stan zachowania alei	Aleja zwarta, pełna
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	-
Inne zabiegi	Wymagany systematyczny monitoring drzew pod kątem bezpieczeństwa. Wykonywanie pielęgnacji – zdejmowanie pojawiającego się posuszu.
Istniejące formy ochrony przyrody	Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Dzierzgoń – jedynie na odcinku 280m przy przecinaniu drogi przez rzekę Dzierzgoń
<p>Uwagi/Walory kulturowe</p> <p>Dobrze zachowana, piękna aleja . Od Dzierzgonia do Tywęży - aleja lipowa; od miejscowości Tywęży – fragment alei kasztanowej , później ponownie aleja lipowa z domieszką klonów i kasztanowców. W II pasie fragmentami występują zakrzaczenia.</p>	

Droga nr 09 lokalizacja/przebieg: Stara Wieś- Minięta

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p.N53°52'33,42 E19°19'24,52 i 53°53'25,15" E19°19'25,69"	
Długość/Nawierzchnia	1,8km/bruk	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	10m
	Szpaler 2	10m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	3m
	Szpaler 2	3m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	92szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Jw 18szt.(34%); Tp kult 1szt.(2%); Js 25szt.(47%); Lp drobn 8 szt.(15%); Os 1szt.(2%)		53szt.
2	Jw. 3szt. (8%); Tp kult 2szt.(5%); Js 31szt.(79%); Lp drobn 3szt.(8%);		39szt.
Obwód (średnia)	162cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Jw. 130cm; Tp kult 143cm; Js 247cm; Lp drobn 162cm; Os 130cm

Występowanie gatunków chronionych -
Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*), Odnożyca jesionowa (*Ramalina fraxinea*)

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	dostateczny
----------------------	-------------

Stan zachowania alei	Przerzedzona.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	-
Inne zabiegi	Częściowo aleja bez drzew i w tych miejscach występują zakrzaczenia po obu stronach drogi. Gatunki: czary bez, tarnina, leszczyna, trzmielina, głóg, dzika róża oraz liczne podrosty: osiki, grabu, lipy. Utrzymanie istniejących pasów zakrzaceń, jako ważnego przyrodniczo składnika krajobrazu rolniczego poprzez odpowiednie przycinanie.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe -	

Droga nr 10 lokalizacja/ przebieg: Minięta – Minięta kol.

Fragment 150m pięknej alei lipowej przed wsią Minięta

Ślady alei w dalszej części drogi

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p.N 53°38,0 E 19°43,6 i k. N52'42,6 E 20'36,4	
Długość/Nawierzchnia	2,0km /jumby / gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	10m
	Szpaler 2	10m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1,5m
	Szpaler 2	1,5m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	75szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Lp drobn 15szt.(33%); Kasz 7szt. (16%); Wb 3szt.(7%); Kl 1szt.(3%); Js 19szt.(42%);		45szt.
2	Lp drobn 14szt. (47%); Wb 2szt.(7%); Js 11szt. (37%); Db szyp. 3szt.(10%)		30szt.
Obwód (średnia)	207cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Lp drobn 221cm; Kasz 213cm; Wb 160cm; Kl 160cm; Js 208cm; Db szyp 280cm;

Występowanie gatunków chronionych -
 Pachnica dębowa
 Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*)

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	dostateczny
Stan zachowania alei	Ślady. Fragment alei zachowany ze zjazdu z drogi asfaltowej Dzierzgoń – Tywęży do kapliczki. Kilka drzew w samej wsi. Dalej wzdłuż drogi zakrzaczenia : bez czarny, tarnina, głóg.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	120 szt. Lp drobn.
Inne zabiegi	Utrzymać pas zakrzaceń, jako ważnego elementu przyrodniczego w krajobrazie rolniczym, jedynie przycinać od strony drogi w celu zachowania widoczności. Utrzymanie istniejących zakrzaceń.
Istniejące formy ochrony przyrody	Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Dzierzgoń - częściowo
<p>Uwagi/Walory kulturowe Murowana kapliczka 1km przed wsią Minięta. Oraz drewniany krzyż we wsi.</p>	
	

Droga nr 11 lokalizacja/ przebieg: Minięta – kier. Stanowo do skrzyż. z drogą Dzierzgoń - Morany

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p. N 53'41,0 E 19'40,8 i k. N 54'45,8 E 18'54,6	
Długość/Nawierzchnia	2,7 km/ asfalt/treblinka/gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	11m
	Szpaler 2	12m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	3m
	Szpaler 2	4m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	44szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Tp kult 12szt. (80%); Kasz 1szt.(7%); Js 2szt.(13%);	15szt.
2	Gb 3szt.(10%); Js 16szt.(55%); Db szyp.2szt.(7%); Gr 1szt.(3,5%); Jb 1szt.(3,5%); Lp drobn 4szt.(14%); Bk 2szt(7%)	29szt.
Obwód (średnia)	169cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)
		Tp kult 183cm; Kasz 60cm; Gb 155cm; Js 150cm; Db 235cm; Gr 130cm;Jb 140cm; Lp drobn 230cm; Bk 235cm

Występowanie gatunków chronionych -

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	dostateczny
----------------------	-------------

Stan zachowania alei	Ślady. Charakter alejowy zachowany na początku i końcu drogi. Niewielkie zakrzaczenia wzdłuż drogi.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	-łącznie 250 szt . W tym 100 szt. Lp drobn , 100 szt. Dąb szyp. 50 szt. Kl
Inne zabiegi	Zastąpienie docelowo 12 szt. topól lipami drobnolistnymi.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
<p>Uwagi/Walory kulturowe</p> <p>Możliwość obsadzenia całej drogi – niewiele zakrzaceń – jedyny problem: pola uprawne w pasie drogowym – patrz.fot</p>	
	

Droga nr 12 lokalizacja/ przebieg: Tywęży - Blunaki

Dane ogólne

Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg	
Nr GPS	N 53°52'41,2" E19°17'53,56 i N 53°53'5,19" E19°17'7,85"	
Długość/Nawierzchnia	1km/bruk	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	7m
	Szpaler 2	7m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1m
	Szpaler 2	0,5m
Drzewa za rowem	nie	

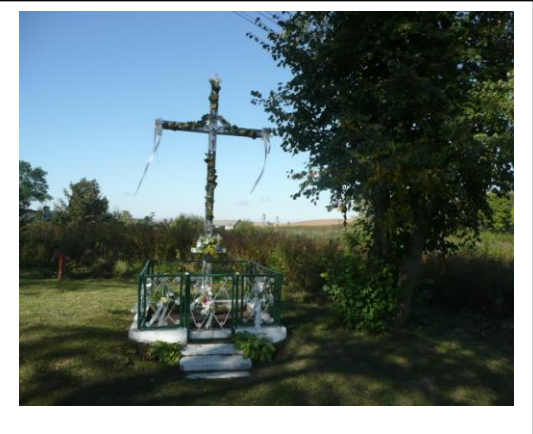
Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	143szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Js 8szt.(11%); Jw 28szt.(37%); Lp drobn 38szt.(51%); Gr 1szt.(1%)		75szt.
2	Js 17szt.(25%); Jw 29szt.(43%); Lp drobn 21szt.(31%); Kl 1szt.(1%)		68szt.
Obwód (średnia)	187cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Js 200cm; Jw. 239cm; Lp drobn 190cm; Gr 120cm;

Występowanie gatunków chronionych -

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	dobry
----------------------	-------

Stan zachowania alei	Zwarta z lukami. ładna aleja klonowo-lipowo-jesionowa. W lukach alejowych podrosty lip, jesionu, klona. W kilku miejscach zakrzaczenia: tarnina, głogi, bez czarny, leszczyna, róża dzika.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	łącznie 46 szt. : 30 szt. Lp drobn, 16 szt. Kl
Inne zabiegi	Wymagany systematyczny monitoring drzew, usuwanie ewentualnego powstającego posuszu.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe	
Krzyż na skrzyżowaniu Tywęży-Blunaki	

Droga nr 13 lokalizacja/ przebieg: Blunaki - Stanowo

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń /ARiMR	
Nr GPS	p. N 53°53'5,19" E19°17'7,85" i k. N 53°54'8,49" E 19°18'36,66"	
Długość/Nawierzchnia	2,8km/gruntowa/jumby	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	7m
	Szpaler 2	7m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	4m
	Szpaler 2	3,5m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	52szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Js 15szt.(88%); Jw 1szt.(6%); Gb 1szt.(6%);		17szt.
2	Js 19szt.(54%); Jw. 3szt.(8,5%); Lp drobn 2szt.(6%); Kasz 2szt.(6%); Ol 1szt.(3%);Tp kult 5szt.(14%);Tp biała 3szt.(8,5%)		35szt.
Obwód (średnia)	189cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Js 248cm; Jw. 110cm; Lp drobn 230cm; Gb 120cm; Kasz 332cm; Ol 140cm; Tp kult 160cm; Tp biała 170cm

Występowanie gatunków chronionych -
 Odnożyca jesionowa (*Ramalina fraxinea*)
 Wepa marmurkowana

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	Bardzo dobry
----------------------	--------------

Stan zachowania alei	Ślady. Fragment ładnej alei jesionowej przy wjeździe do wsi Blunaki. Dalej droga bez zadrzewień, jedynie odrosty topolowe, jesionowe, klonowe, wierzbowe i gęste zakrzaczenia: tarnina, wierzba, trzmielina, bez czarny.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	łącznie 200szt:100szt. Lp drobn. I 100 szt. Js. Nasadzenia można wykonać w lukach poza odcinkami porośniętymi zakrzaczeniami i podrostami.
Inne zabiegi	Utrzymanie zakrzaczeń, wyprowadzenie drzew z podrostów rosnących wzdłuż drogi.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe - Pola przylegają do drogi!	

Droga nr 14 lokalizacja/ przebieg: Stanowo-droga prowadząca do cmentarza

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	N 53°54'7,16" E19°18'40,59" i k. 53°54'3,92" E 19°18'42,62"	
Długość/Nawierzchnia	0,1 km/gruntowa – wydeptana ścieżka	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	3m
	Szpaler 2	
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	8m
	Szpaler 2	
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	27szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Lp drobn 27szt.(100%)	27szt.
Obwód (średnia)	228cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)
		Lp drobn 228cm

Występowanie gatunków chronionych -

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	dobry
Stan zachowania alei	Zwarta z lukami. Jest to aleja prowadząca do starego zniszczonego cmentarza. Na terenie cmentarza ginie charakter alejowy- rośnie grupa drzew.

Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	15 szt. Lp drobn
Inne zabiegi	Przywrócić charakter alejowy – oczyścić z odrostów, dosadzić brakujące drzewa, oczyścić cmentarz z zakrzaceń i odrostów
Istniejące formy ochrony przyrody	-
<p>Uwagi/Walory kulturowe :</p> <p>Aleja o charakterze kulturowym prowadzi do przedwojennego cmentarza.</p>	

Droga nr 15 lokalizacja/ przebieg: Kuksy-Morany kapliczka-Ankamaty

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierżgoń/ Lasy Państwowe	
Nr GPS	p. N 53°55'26,76" E19°18'15,72" i k. N53°56'4,83 E 19°17'18,28"	
Długość/Nawierzchnia	5,3/asfalt/jumby/gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	Nierównomierny (od 7 m do 100-200m)
	Szpaler 2	Nierównomierny(od 7m do 100 – 2000m)
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1,5m
	Szpaler 2	1m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	52szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Wb 4szt.(10%); Lp drobn 18szt.(46%);Tp kult 5szt. (14%); Jw. 1szt.(2%); Gr 3szt.(8%); Brz brod 3szt.(8%); Db szyp 1szt.(2%); Js 3szt.(8%); Gr 1 szt.(2%);		39 szt.
2	Wb 1szt.(8%); Lp drobn 4szt.(30%); Gr 1szt.(8%); Brz brod 3szt.(23%); Gr 1 szt.(8%); Głóg 1szt.(8%); Św 2szt. (15%)		13 szt.
Obwód (średnia)	186cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Wb 500cm; Lp drobn 140cm; Tp kult 188cm; Jw. 110cm; Gb 146cm; Db szyp. 140cm; Brz brod 162cm; Św 100cm

Występowanie gatunków chronionych -

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	dostateczny
----------------------	-------------

Stan zachowania alei	Ślady. Na całym odcinku drogi aleja zachowana w stopniu śladowym. Brak zakrzaceń.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	100szt Lp drobn i 50 szt. Wb przy drodze Kuksy - Morany kapliczka
Inne zabiegi	
Istniejące formy ochrony przyrody	Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Dzierzgoń
<p>Uwagi/Walory kulturowe</p> <p>Na odcinku Ankamaty do skrzyżowania z drogą Dzierzgoń – Malbork nasadzenia lip łącznie stwierdzono 107 drzewek.</p>	
<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="text-align: center;"> <p>Ruiny wiatraka we wsi Ankamaty</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Kapliczka we wsi Ankamaty</p> </div> </div>	

Droga nr 16 lokalizacja/ przebieg: Litewki - Kuksy

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p.N 53°55'52,67" E19°18'9,74" i k. N 53°55'26,76" E19°18'15,72"	
Długość/Nawierzchnia	1,0km/ asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	14m
	Szpaler 2	15m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1,5m
	Szpaler 2	2m
Drzewa za rowem	nie	

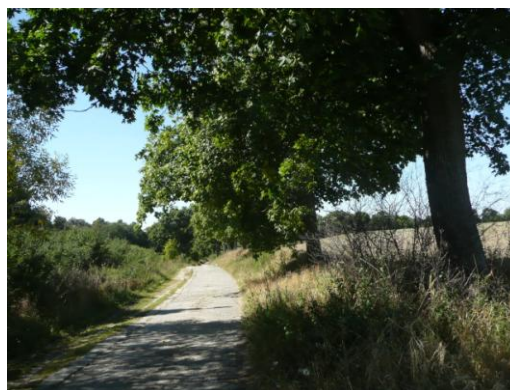
Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	130 szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Kasz 3szt.(5%); Kl 30szt.(54%); Lp drobn 22szt.(39%); Js 1szt. (2%);		56szt.
2	Kl 40szt.(54%); Lp drobn 23szt.(31%); Js 4szt. (5%); Brz brod 6szt. (8%); Jw. 1szt.(2%)		74szt.
Obwód (średnia)	170cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Kasz 265cm; Kl 220cm; Lp drobn 223cm; Js 200cm; Jw. 90cm; Brz brod 25cm.

Występowanie gatunków chronionych -
 Odnożyca jesionowa (*Ramalina fraxinea*)
 Odnożyca mączysta (*Ramalina farinacea*)
 Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*)
 Szarzynka skórzasta (*Parmelina tiliacea*)

Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	dobry
Stan zachowania alei	Zwarta, pełna. Bardzo ładnie zachowana aleja.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	-
Inne zabiegi	Wymagany systematyczny monitoring drzew, usuwanie ewentualnego, powstającego posuszu.
Istniejące formy ochrony przyrody	Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Dzierzgoń
<p>Uwagi/Walory kulturowe</p> <p>W szpalerze nr 2 nasadzenia brzoź o obwodzie 20-30cm. (6 szt.)</p> <p style="text-align: center;">Krzyż przy mostku na cieku wodnym</p> <div style="text-align: center;"> </div>	

Droga nr 17 lokalizacja/ przebieg: Kuksy – Nowiec - skrzyżowanie z drogą Dzierzgoń - Malbork

Ostatnie zadrzewienia przed zabudowaniami w Nowcu.

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p. N 53°55'26,76" E 19°18'15,72" i k. N 53°55'52,48" E 19°19'24,47"	
Długość/Nawierzchnia	1,5km/ jumby	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	Nieregularny
	Szpaler 2	14m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	3m
	Szpaler 2	2,5m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	29szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Kl 2szt. (29%); Wb 1szt.(14%); Brz brod 1szt.(14%); Js 3szt.(43%);		7 szt.
2	Kl 12szt. (54%); Brz brod 1szt. (5%); Js 9szt. (41%);		22szt.
Obwód (średnia)	134cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Kl 147cm; Wb 220cm; Brz brod 130cm; Js 40cm

Występowanie gatunków chronionych:
Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*)

Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	Zróźnicowany, od bardzo dobrego do złego
Stan zachowania alei	Fragmenty alei. Od Kuks do pierwszych zabudowań w Nowcu szpaler klonowy w szpalerze nr 2 . Dalej pojedyncze drzewa w obszarze zabudowanym oraz nasadzenia 8 szt. jesionów o obwodzie: 15-30cm.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	6szt. Kl; 25szt. Js
Inne zabiegi	-
Istniejące formy ochrony przyrody	Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Dzierzgoń
Uwagi/Walory kulturowe -	

Droga nr 18 lokalizacja/ przebieg: Ankamaty - Jeziorno

Przed wsią Jeziorno w obniżeniu terenu przy drodze rosną wierzby

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p.N 53°56'3,28" E 19°17'32,8" i k. N53°56'41,31" E 19°17'31,69"	
Długość/Nawierzchnia	1,2km/asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	11m
	Szpaler 2	13m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	2,5m
	Szpaler 2	3,0m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	193szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Kasz 45szt.(44%); Lp drobn 7szt.(7%); Js 36szt.(36%); Wb 7szt.(7%); Ol 3szt.(3%); Tp kult 3szt.(3%).	101szt.
2	Kasz 42szt.(47%); Lp drobn 5szt.(5%); Js 35szt. (38%); Wb 5szt.(5%); Ol 1szt.(1%); Tp kult 4szt. (4%).	92szt.
Obwód (średnia)	201cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)
		Kasz 230cm; Lp drobn 170cm; Js 230cm; Wb 250cm; Ol 143cm; Tp kult 185cm

Występowanie gatunków chronionych -
 Odnożyca jesionowa (*Ramalina fraxinea*)
 Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*)

Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	dobry
Stan zachowania alei	Zwarta pełna . Piękna aleja
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	7 szt. Wb; 10szt. Js; 7szt.Kasz
Inne zabiegi	Uporządkować park przy ruinach pałacu. Droga prowadząca z drogi Dzierzgoń- Malbork do Jeziorna, jest piękną aleją kasztanową – doskonały produkt turystyczny!
Istniejące formy ochrony przyrody	-
<p>Uwagi/Walory kulturowe</p> <p>70 % drzew z dziupłami, kilkanaście próchnowisk</p> <p>W Jeziornie pałac kalsycystyczny otoczony dużym, zaniedbanym parkiem</p>	

Droga nr 19 lokalizacja/ przebieg: Jeziorno – Stara Karczma-skrzyż.z drogą Malbork - Dzierzgoń

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p. N 53°56'50,2 E 19°17'48,4" k. N 53°55'53,9" E 19°18'4,27"	
Długość/Nawierzchnia	2,0km/ gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	15m
	Szpaler 2	15m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	2,5m
	Szpaler 2	2,5m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	123szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Js 10szt.(16%); Kasz 32szt.(51%); Kl 6szt.(10%); Tp kult 4szt.(6%); Lp drobn 11szt.(17%);	63szt.
2	Js 19szt.(31%); Kasz 15szt.(25%); Kl 10szt.(17%); Tp kult 1szt.(2%); Lp drobn 14szt.(23%); Db szyp 1szt.(2%)	60szt.
Obwód (średnia)	232cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)
		Js 170cm; Kasz 175cm; Kl 160cm; Tp kult 535cm; Lp drobn 170cm; Db szyp 180cm

Występowanie gatunków chronionych -
 Odnożyca jesionowa (*Ramalina fraxinea*)
 Odnożyca mączysta (*Ramalina farinacea*)
Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*)

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	Dostateczny. Na lipach widoczne cięcia w celu pozyskania kwiatostanów
----------------------	---

Stan zachowania alei	Przerzedzona. Wzdłuż alei sporo zakrzaczeń: tarnina, głóg, dzika róża, czarny bez i podrosty drzew: lip, klonów, jesionów.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	Łącznie 80szt. 40 szt. Lp drobn i 40 szt. Kl.
Inne zabiegi	Aleja wymaga pielęgnacji – cięcia pielęgnacyjne drzew, dosadzenie drzew. Utrzymać zakrzaczenia, jako ważny element biocenotyczny, przycinać je w celu utrzymania przejeźdności na drodze.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
<p>Uwagi/Walory kulturowe</p> <p>Aleja wraz z dobrze utrzymaną przejeźdnością mogłaby być elementem rowerowego szlaku do ruin pałacu w Jeziornie.</p> <p>Ok 70% drzew z dziuplami, 10 próchnowisk.</p>	

Droga nr 20 lokalizacja/ przebieg: Jeziorno kier. Stara karczma-ślepa

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p. N 53°56'50,2 E 19°17'48,4" i k. N 53°56'35,2: E 19°18'24,0" (koniec drogi, dalej zarośnięta)	
Długość/Nawierzchnia	1,4km/gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	12km
	Szpaler 2	12km
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	2m
	Szpaler 2	2m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	90szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Js 5szt.(5%); Lp drobn 11szt.(12%); Jw. 3szt.(3%); Kl 72szt.(80%)	91szt.
2	Js 1szt. (1%); Lp drobn14szt.(18%); Jw 1szt.(1%); Kl 66 szt.(80%)	82szt.
Obwód (średnia)	186cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)
		Js 160cm; Lp drobn 300cm; Jw 155cm; Kl 130cm

Występowanie gatunków chronionych -
 Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*)
 Odnożyca jesionowa (*Ramalina fraxinea*)
 Odnożyca mączysta (*Ramalina farinacea*)

Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	Dostateczny. Na lipach widoczne cięcia w celu pozyskiwania kwiatostanów.
Stan zachowania alei	Przerzedzona. Droga po 1,4 km od strony Jeziorna przejezdna, dalej nieprzejezdna- gęste zakrzaczenia: tarnina, głóg, trzmielina, dzika róża, podrosty lip, klonów, jesionów.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	20szt. Kl ; 30 szt. Lp drobn
Inne zabiegi	Cennym byłoby odtworzenie tej drogi jako ciekawej śródpolnej drogi dojazdowej do Jeziorna (ruiny pałacu)
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/ Walory kulturowe 80 % drzew z dziuplami, kilka próchnowisk	

Droga nr 21 lokalizacja/ przebieg: Chojty - Budzisz

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p.N 53°57'46,31" E19°15'38,25" i k. N 53°58'51,77 E19°16'12,98"	
Długość/Nawierzchnia	2,2km/gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	12m
	Szpaler 2	12m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1,8m
	Szpaler 2	2,0m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	31szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Kl 1szt.(6%); Js 13szt.(81%); Gr 2szt.(13%);		16szt.
2	Js 12szt.(80%); Db szyp 1szt.(7%); Tp kult 2szt.(13%)		15szt.
Obwód (średnia)	226cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Kl 160cm; Js 185cm; Db szyp 190cm; Tp kult 372cm

Występowanie gatunków chronionych -
 Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*)
 Odnożyca jesionowa (*Ramalina fraxinea*)
 Odnożyca mączysta (*Ramalina farinacea*)

Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	Dostateczny. Jesiony są ogławiane. Większość z nich z dziuplami i próchnowiskami.
Stan zachowania alei	Fragmenty. Miejscami wzdłuż drogi gęste zakrzaczenia: tarnina, głóg, dzika róża, kruszyna, podrosty lip, klonów, jesionów.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	Łącznie 120szt.: 100 szt. Lp drobn i 20 szt. Js
Inne zabiegi	Utrzymanie zakrzaceń, jako ważnego elementu przyrodniczego w krajobrazie rolniczym. Odpowiednie przycinanie zakrzaceń w celu utrzymania widoczności drogi.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
<p>Uwagi/Walory kulturowy</p> <p>W alei stwierdzono kilkadziesiąt nasadzeń lipy.</p> <p>Niewielki krzyż przy drodze za wsią Chojty.</p>	
	

Droga nr 22 lokalizacja/ przebieg: Ramoty - Chojty

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p. N 53°56'36,87" E19°14'28,55" i k.N 53°57'46,31" E19°15'38,25"	
Długość/Nawierzchnia	2,7km/ jumby	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	10m
	Szpaler 2	12m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	2,5m
	Szpaler 2	2,5m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	89szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Db szyp 1szt.(3%); Tp kult 21szt.(74%); Kasz 3szt.(11%); Wb 1szt.(3%); Js 2szt.(6%); Brz brod 1szt.(3%);		29szt.
2	Db szyp 29szt.(48%); Ol 3szt.(5%); Kasz 1szt.(2%); Wb 4szt.(7%); Gb 2szt.(3%); Js 3szt.(5%); Kl 1szt.(2%);		60szt.
Obwód (średnia)	175cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Db szyp 197cm; Tp kult 247cm; Kasz 185cm; Wb 170cm; Js 193cm; Brz brod 90cm; Kl 140cm

Występowanie gatunków chronionych -

Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	dobry
Stan zachowania alei	Fragmenty. Wzdłuż drogi duże fragmenty z gęstymi zakrzaczeniami: tarnina, głóg, dzika róża, kruszyna, trzmielina, bez czarny.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	łącznie 100szt. Db szyp/Lp drobn 15 sztuk - Wb
Inne zabiegi	-Utrzymanie pasa zakrzaczeń jako ważnego elementu przyrodniczego w krajobrazie rolniczym. Odpowiednie przycinanie zakrzaczeń w celu utrzymania widoczności drogi. - Docelowe zastąpienie dojrzałych topól – 12 sztuk, lipami drobnolistymi.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe	

Droga nr 23 lokalizacja/ przebieg: Dzierzgoń - Stalewo

Dane ogólne

Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg	
Nr GPS	p.N 53°55'51,36" E19°20'2,51" i k. N 54°01'32,1 E 19°16'20,55"	
Długość/Nawierzchnia	15km/asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	9m
	Szpaler 2	9m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1m
	Szpaler 2	1m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	1252szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Lp drobn 401szt.(72%); Jw 17szt.(3%); Js 72szt.(13%); Gb 34szt.(6%); Kl 25szt.(5%); Db szyp. 2szt.(0,3%); Jrz 3szt.(0,7%)		554szt.
2	Lp drobn 507szt.(72%); Kasz 1szt.(0,1%); Jw. 12szt.(2%); Tp kult 3szt.(0,4%); Js 67szt.(10%); Gb 83szt.(11,5%); Kl 18szt.(3%); Db szyp 2szt. (0,4%); Jrz 5szt.(0,7%);		698szt.
Obwód (średnia)	194cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Lp drobn 222cm; Kasz 90cm; Jw. 230cm; Tp kult 290cm; Js 185cm; Gb 197cm; Kl 209cm; Db szyp 170cm; Jrz 157cm

Występowanie gatunków chronionych -
 Odnożyca jesionowa (*Ramalina fraxinea*)
 Szarzynka skórzasta (*Parmelina tiliacea*)
 Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*)

Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	Dobry i dostateczny. Pojedyncze drzewa usychające – do wycinki.
Stan zachowania alei	Zwarta pełna. Ładna pełna aleja. W wolnych miejscach rosną niewielkie zakrzaczenia wraz z podrostami drzew: lip, klonów, jesionów.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	-
Inne zabiegi	-W drugim pasie drogi naprzeciwnokarpach powinno nasadzić się nowe młode drzewa, aby tworzyć nowe zadrzewienia alejowe. - Wymagany, stały systematyczny monitoring drzew, usuwanie powstającego, ewentualnego posuszu na drzewach.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
<p>Uwagi/Walory kulturowe Droga prowadzi do ciekawych historycznie i kulturowo miejsc: w Stalewie dom podcieniowy, oraz ze Stalewa wiodzie droga do Szaleńca (poza granicą gminy Dzierzgoń), gdzie znajduje się piękny cmentarz mennonicki.</p>	
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>Dom podcieniowy w Stalewie</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Cmentarz mennonicki w Szaleńcu (gm. Stare Pole)</p> </div> </div>	

Droga nr 24 lokalizacja/ przebieg: Żuławka Sztumska – do granicy gminy, kier.Złotowo

Dane ogólne

Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg	
Nr GPS	p.N 54°00'51,07" E 19°15'4,71" i k. N 54°01'15,74" E 19°14'19,35"	
Długość/Nawierzchnia	1,2km/asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	9m
	Szpaler 2	9m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1m
	Szpaler 2	1m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	105szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Lp drobn 37szt.(67%); Jw. 5szt.(9%); Js 3szt.(5%); Gb 8szt.(15%); Kl 2szt.(4%);		55szt.
2	Lp drobn 33szt.(66%); Jw 4szt.(8%); Gb 12szt.(24%); Kasz 1szt.(2%);		50szt.
Obwód (średnia)	240cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Lp drobn 243cm; Jw. 200cm; Js 335cm; Gb 183cm;

Występowanie gatunków chronionych -
 Odnożyca jesionowa (*Ramalina fraxinea*)
 Odnożyca mączysta (*Ramalina farinacea*)
 Szarzynka skórzasta (*Parmelina tiliacea*)
 Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*)

Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	dobry
Stan zachowania alei	ładna, zwarta, pełna aleja. Pomiędzy drzewami miejscowo zakrzaczenia oraz podrosty drzew: klonów, lip, jesionów.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	-
Inne zabiegi	- Wymagany, stały systematyczny monitoring drzew, usuwanie powstającego, ewentualnego posuszu na drzewach.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe 60 % drzew z dziuplami, kilka drzew z próchnowiskami	

Droga nr 25 lokalizacja/ przebieg: Żuławka Sztumska - Kościelec

Dane ogólne

Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg	
Nr GPS	p.N 54°00'51,07" E 19°15'4,71 i k. 53°59'33,98" E 19°13'30,53"	
Długość/Nawierzchnia	3,0km/asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	10m
	Szpaler 2	11m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1,0m
	Szpaler 2	1,5m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	326 szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Gb 6szt.(3%); Jrz 1szt.(1%); Lp drobn 173szt.(96%);		180szt.
2	Gb 2szt.(1,5%); Js 1szt.(0,5%); Lp drobn 143szt.(98%)		146szt.
Obwód (średnia)	192cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Gb 155cm; Jrz 160cm; Js 170cm; Lp drobn 282cm

Występowanie gatunków chronionych -
Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*)

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	dobry
----------------------	-------

Stan zachowania alei	Zwarta, pełna ładna aleja. W pojedynczych lukach między drzewami podrosty drzew i niewielkie zakrzaczenia.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	-
Inne zabiegi	-Wymagany, stały systematyczny monitoring drzew, usuwanie powstającego, ewentualnego posuszu na drzewach.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe	
60% drzew z dziuplami	

Droga nr 26 lokalizacja/ przebieg: Nowiec - Bągart

Aleja jabłonowa w Nowcu

W dalszej części droga traci charakter alejowy.

Dane ogólne

Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg	
Nr GPS	p. N 53°56'12,46" E19°19'39,02" i k. N53°57'55,32" E 19°21'26,87"	
Długość/Nawierzchnia	4,0km/asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	nieregularny
	Szpaler 2	nieregularny
	Szpaler 3	nieregularny
	Szpaler 4	nieregularny
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1m
	Szpaler 2	1m
	Szpaler 3	3m
	Szpaler 4	2,5m
Drzewa za rowem	Nie (szpaler nr1)/Tak (szpaler nr 2)	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	279 szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Jb 38szt.(69%); Js 8szt,(15%); Lp drobn 6szt (10%); Kl 1szt.(2%); Gr 2szt.(4%);	55szt.
2	Jb 47szt.(82%); Js 7szt.(12%); Db szyp 1szt.(2%); Gr 2szt.(4%);	57szt.
3	Js 41szt.(61%); Db szyp 1szt.(2%); Lp drobn 2szt.(3%); Kasz 1szt.(1%); Kl 10szt.(15%); Gr 1szt.(1%); Tp kult 12szt. (18%)	68szt.
4	Js 78szt. (79%); Jw. 1szt.(1%); Db szyp 1szt.(1%); Lp drobn 3szt.(3%); Kl 13szt.(13%); Gr 3szt.(3%);	99szt.

Obwód (średnia)	163cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Jb 175cm; Js 158cm; Jw. 90cm; Db szyp 228cm; Kl 103cm; Gr 186cm; Tp kult 203cm.
Występowanie gatunków chronionych -			
Stan obiektu			
Stan zdrowotny drzew	dostateczny		
Stan zachowania alei	Aleja przerzedzona. Miejscami w lukach między drzewami występują zakrzaczenia tarniny i podrosty jesionów, klonów, z których można wyprowadzić drzewa alejowe.		
Rekomendowane działania ochronne			
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	50szt. drzewa owocowe lub jarzębina, łącznie 80szt.: 40szt. Lp drobn 20 szt. Js i 20 szt. Kl		
Inne zabiegi	Można starać się wyprowadzać drzewa alejowe z rosnących podrostów zarówno w I jak i II pasie drzew.		
Istniejące formy ochrony przyrody	-		
<p>Uwagi/Walory kulturowe</p> <p>Typowa jabłonowa aleja rośnie od Nowca do skrzyżowania z drogą prowadzącą do PGR Nowiec. Dalej droga już nie ma ładnego alejowego charakteru; Stosunkowo młode drzewa (jesiony, lipy, klony) rosnące w I i II pasie w nieregularnych odległościach, często trudno określić w którym pasie rosną.</p> <p>W jabłoniach i gruszach w 80% dziuple i próchnowiska.</p>			

Droga nr 27 lokalizacja/ przebieg: Nowiec –PGR Nowiec (droga gruntowa, wewnętrzna)

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierżoń	
Nr GPS	N53°56'34,19" E 19°20'4,82"; k. 53°56'32,16" E 19°20'8,75"	
Długość/Nawierzchnia	0,1km/ gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	15m
	Szpaler 2	15m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1,5m
	Szpaler 2	2m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	9 szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Lp drobn 1szt.(25%); Js 3szt. (75%)		4szt.
2	Js 4szt. (80%); Jb 1szt (20%)		5szt.
Obwód (średnia)	232cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Lp drobn 435cm!; Js 121cm; Jb 140cm

Występowanie gatunków chronionych -	
Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	Bardzo dobry
Stan zachowania alei	Przerzedzona. Bardzo krótka aleja, warto ją utrzymać dosadzając nowe drzewa ze względu m.in. na rosnącą tam piękną lipę o obwodzie 435cm.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	8 szt. Lp drobn.
Inne zabiegi	Zalecenie przeprowadzenia pielęgnacji rosnącej tam lipy drobnolistnej.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe	

Droga nr 28 lokalizacja/ przebieg: Judyty – PGR Nowiec

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierżoń	
Nr GPS	p.N 53°55'45,75" E19°20'20,29" i N53°56'26,04" E 19°20'8,62"	
Długość/Nawierzchnia	1,3km/asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	10m
	Szpaler 2	12m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	2m
	Szpaler 2	2,5m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	113 szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Kasz 1szt. (3%); Lp drobn 37szt. (94%); Gr 1szt.(3%);	39 szt.
2	Lp drobn 53szt.(72%); Js 20szt.(27%); Kl 1szt.(1%)	74szt.
Obwód (średnia)	176cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)
		Lp drobn 255cm; Gr 160cm; Js 168cm; Kl 120cm

Występowanie gatunków chronionych -

Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	Bardzo dobry
Stan zachowania alei	Zwarta, pełna. Piękna aleja. Oprócz starych drzew rośnie tu 47 młodych lip, w tym lipy posadzone w ramach projektu Drogi dla Natury – 2013r.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	-
Inne zabiegi	-
Istniejące formy ochrony przyrody	-
<p>Uwagi/Walory kulturowe</p> <p>Aleja jest częścią Rowerowego Szlaku Zamków Gotyckich</p> <p>Krzyż w PGR Nowiec</p>	
	

Droga nr 29 lokalizacja/ przebieg: Złotnica - Jasna

Dane ogólne

Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg	
Nr GPS	p.N 54°01'34,9" E 19°18'26,83" i k. N 54°00'24,13" E 19°18'15,32"	
Długość/Nawierzchnia	2,0km/asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	13m
	Szpaler 2	13m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1m
	Szpaler 2	1m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	148szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Lp drobn 89szt.(97%); Jw 1szt.(1%); Js 2szt.(2%)		92szt.
2	Lp drobn 56szt.(100%)		56szt.
Obwód (średnia)	208cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Lp drobn 293cm; Js 170cm; Jw. 160cm

Występowanie gatunków chronionych - Mąkla tarniowa (<i>Evernia prunastri</i>)	
Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	dobry
Stan zachowania alei	Zwarta pełna, ładna aleja.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	100szt. Lp drobn
Inne zabiegi	Wymagany systematyczny monitoring drzew, prowadzenie pielęgnacji, usuwanie ewentualnego powstającego posuszu na drzewach.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
<p>Uwagi/Walory kulturowe Ok. 50% drzew z dziuplami. Przydrożny krzyż w miejscowości Jasna</p>	

Droga nr 30 lokalizacja/ przebieg: Budzisz - Jasna

Dane ogólne

Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg	
Nr GPS	p. N 53°58'56,83"; E 19°16'14,21" i k. N 54°00'24,13"; E 19°18'15,32"	
Długość/Nawierzchnia	4,5km/ asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	6m
	Szpaler 2	7m
	Szpaler 3	Nieregularny
	Szpaler 4	Nieregularny
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1,5m
	Szpaler 2	1,5m
	Szpaler 3	3,5m
	Szpaler 4	3m
Drzewa za rowem	Nie (1 i 2 szpaler) /Tak (3 i 4 szpaler)	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	493szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Lp drobn 171szt. (98%); Js 4szt.(2%)	175szt.
2	Lp drobn 220szt.(96%); Js 5szt.(2%); Jw 5szt.(2%)	230szt.
3	Lp drobn 6szt.(10%); Js 49szt.(78%); Kl 8szt.(12%)	63szt.

4	Lp drobn 4szt.(16%); Jw. 16szt.(64%); Kl 5szt.(20%)		25szt.
Obwód (średnia)	172cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Lp drobn 181cm; Js 185cm; Jw 150cm;
Występowanie gatunków chronionych - Mąkla tarniowa (<i>Evernia prunastri</i>)			
Stan obiektu			
Stan zdrowotny drzew		dobry	
Stan zachowania alei		Zwarta, pełna, ładna aleja. 3 i 4 szpaler stanowią młode drzewa wyprowadzone z rosnących tam podrostów drzew.	
Rekomendowane działania ochronne			
Liczba i gatunki drzew do posadzenia		Ok. 400szt. łącznie Lp drobn, Kl – sadzić w II pasie drogi za rowem..	
Inne zabiegi		Pomiędzy szpalerami tzn między 1 a 3 oraz między 2 a 4 szpalerem miejscowo rosną zakrzaczenia oraz podrosty drzew. Można wyprowadzać tam z podrostów drzewa alejowe do 3 i 4 szpaleru.	
Istniejące formy ochrony przyrody		-	
Uwagi/Walory kulturowe 40% drzew z dziuplami. Krzyże przydrożne we wsiach: Jasna i Budzisz			

Droga nr 31 lokalizacja/ przebieg: Jasna – Żuławka Sztumska

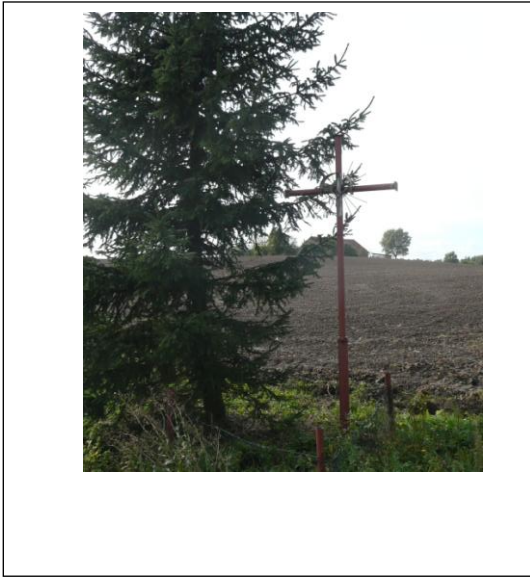
Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p. N 54°00'24,13"; E 19°18'15,32" i k. N 53°00'50,67" E 19°15'5,27"	
Długość/Nawierzchnia	3,6km/bruk/gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	10m
	Szpaler 2	11m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	2m
	Szpaler 2	2,5m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	183szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Lp drobn 28szt.(29%); Js 64szt.(65%); Gr 1szt.(1%); Wb 4szt,(4%); Tp kult 1szt.(1%)		98szt.
2	Lp drobn 20szt.(24%); Js 45szt.(53%); Gr 1szt.(1%); Wb 2szt.(2%); Tp kult 15szt.(18%); Kl 2szt. (2%)		85szt.
Obwód (średnia)	150cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Js 101cm; Gr 95cm; Wb 136cm; Tp kult 320cm; Kl 100cm

Występowanie gatunków chronionych -
Pachnica dębowa

Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	Od bardzo dobrego (drzewa młode) do dostatecznego (drzewa dojrzałe i stare).
Stan zachowania alei	Aleja przerzedzona. Aleja o zróżnicowanym charakterze: początkowy odcinek tworzy aleja lipowa, następnie aleja z młodymi drzewami; odcinek z alejowymi jesionami i pojedynczymi starymi wierzbami. Końcowy odcinek bez drzew jedynie po obu stronach drogi gęste zakrzaczenia: tarnina, głóg, czarny bez.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	20 Wb; 200szt. Lp drobn
Inne zabiegi	Utrzymanie pasa zakrzaczeń jako ważnego elementu różnorodności przyrodniczej w krajobrazie rolniczym. Odpowiednie przycinanie mające na celu utrzymanie widoczności na drodze.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
<p>Uwagi/Walory kulturowe</p> <p>Przydrożny krzyż pomiędzy miejscowością Jasna a Żuławka Sztumska.</p>	
	

Droga nr 32 lokalizacja/ przebieg: Bruk – PGR Piaski

Widoczne nasadzenia Lip drobn. w szpalerze starych lip

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierżgoń	
Nr GPS	p.N 53°57'50,63" E 19°18'0,52" i k. N 53°58'8,23" E 19°19'18,19"	
Długość/Nawierzchnia	1,5km/asfalt/bruk	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	10m
	Szpaler 2	10m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1m
	Szpaler 2	1m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	szt. 140		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Lp drobn 131szt.(100%)		131szt.
2	Lp drobn 8szt.(89%); Dąb szyp 1szt. (11%)		9szt.
Obwód (średnia)	360cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Lp drobn 225cm; Db szyp 135cm

Występowanie gatunków chronionych -

Pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*), Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*)

Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	Bardzo dobry/ dobry
Stan zachowania alei	Zwarty z lukami szpaler . W szpalerze nr 1 nowe nasadzenia lip – 67szt. Fragment alei w miejscowości Piaski.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	-
Inne zabiegi	-
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi:/Walory kulturowe	

Droga nr 33 lokalizacja/ przebieg: Skrzyżowanie – PGR Nowiec

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p.N53°56'27,89" E19°19'57,36" i k. N53°56'26,04" E 19°20'09"	
Długość/Nawierzchnia	0,2km/asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	10m
	Szpaler 2	11m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1m
	Szpaler 2	4m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	40szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Js 2szt.(8%); Kasz 1szt. (4%); Lp drobn 19szt.(80%); Tp kult 2szt.(8%)		24szt.
2	Kasz 3szt.(19%); Lp drobn 2szt.(13%); Tp kult 5szt.(31%); Kl 1szt.(6%); Jw 4szt.(25%); Wb 1szt.(6%)		16szt.
Obwód (średnia)	140cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Js 130cm; Kasz 100cm; Lp drobn 146cm; Tp kult 250cm; Kl 90cm; Jw 160cm; Wb 105cm

Występowanie gatunków chronionych -

Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	Bardzo dobry
Stan zachowania alei	Zwarta pełna , ładna aleja.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	-
Inne zabiegi	-
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe	

Droga nr 34 lokalizacja/ przebieg: Złotnica – granica gminy(2)

Dane ogólne

Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg	
Nr GPS	p.N 54°01'34,9" E 19°18'26,87" i k.N 54°01'31,39" E 19°17'36,68"	
Długość/Nawierzchnia	1km/ asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	10m
	Szpaler 2	10m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	6m
	Szpaler 2	6m
Drzewa za rowem	tak	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	157szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Js 47szt.(61%); Kl 30szt.(39%);		77szt.
2	Js 48szt.(60%); Kl 32szt.(40%)		80szt.
Obwód (średnia)	142cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Js 152cm; Kl 131cm

Występowanie gatunków chronionych -

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	Bardzo dobry
Stan zachowania alei	Zwarta pełna, aleja. Pomiędzy drzewami miejscami zakrzaczenia tarniny, bzu czarnego, podrostu lip i jesionów.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	-
Inne zabiegi	
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe	

Droga nr 35 lokalizacja/ przebieg: Granica gminy –Złotnica (1na mapie)

Dane ogólne

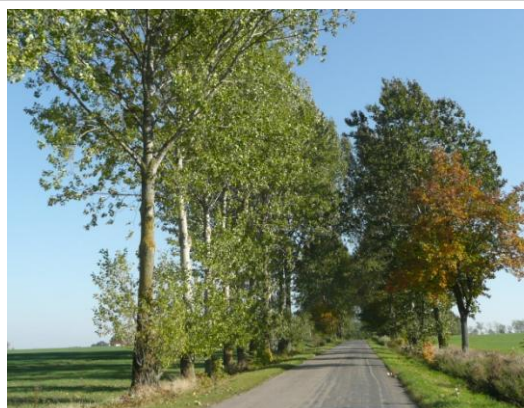
Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg	
Nr GPS	p. N 54°01'39,64" E 19°19'10,88" i k. N 54°01'34,9" E 19°18'26,87"	
Długość/Nawierzchnia	1,2km/asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	12m
	Szpaler 2	10m
	Szpaler 3	15m
	Szpaler 4	13m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1m
	Szpaler 2	1m
	Szpaler 3	3m
	Szpaler 4	3m
Drzewa za rowem	Nie(szpaler 1 i 2) / Tak (szpaler 3 i 4)	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	99szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Js 5szt.(20%); Lp drobn 13szt.(55%); Jw 3szt.(13%); Kl 2szt.(8%); Kasz 1szt.(4%)	24szt.
2	Js 11szt.(33%); Lp drobn 17szt.(52%); Kl 5szt.(15%)	33szt.
3	Js 19szt.(33%)	19szt.

4	Js 23szt. (100%)		23szt.
Obwód (średnia)	182cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Js 176cm; Lp drobn 153cm; Jw. 185cm; Kl 187cm, Kasz 210cm
Występowanie gatunków chronionych -			
Stan obiektu			
Stan zdrowotny drzew		Bardzo dobry /dobry	
Stan zachowania alei		Zwarta z lukami	
Rekomendowane działania ochronne			
Liczba i gatunki drzew do posadzenia		-	
Inne zabiegi		W 3 i 4 szpalerze rosną zakrzaczenia tarniny, róży dzikiej, bzu czarnego oraz podrosty lip, jesionów, klonów. Jeśli jest możliwość można z rosnących podrostów drzew wyprowadzać drzewa alejowe.	
Istniejące formy ochrony przyrody		-	
Uwagi/Walory kulturowe			
Kapliczka przydrożna			
			

Droga nr 36 lokalizacja/ przebieg: Bągart - Jasna

Aleja topolowo-klonowa przed m. Jasna

W dalszej części drogi – słabo zaznaczony charakter alejowy zadrzewień.

Dane ogólne

Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg	
Nr GPS	p.N 53°57'55,53" E 19°21'27,08" i k. N 54°00'14,01" E 19°18'18,72"	
Długość/Nawierzchnia	6,8km/asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	10m /Nieregularny
	Szpaler 2	10m/Nieregularny
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	4,5m
	Szpaler 2	4,5m
Drzewa za rowem	Tak	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	289 szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Os 1szt.(1%); Jw 4szt.(3%); Js 51szt.(42%); Tp kult 58szt.(47%); Kl 5szt.(4%); Św 3szt.(2%); Db szyp 1szt.(1%);		123szt.
2	Jw. 2szt.(1%); Js 39szt.(23%); Tp kult 74szt.(45%); Kl 48szt.(29%); Db szyp 2szt.(1%); Wb 1szt.(1%);		166szt.
Obwód (średnia)	150cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Os 120cm; Jw. 120cm; Js 135cm; Tp kult 276cm; Kl 128cm; Św 122cm; Db szyp 150cm; Wb 150cm

Występowanie gatunków chronionych -	
Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	Bardzo dobry / dobry
Stan zachowania alei	Fragmenty. Aleja zachowana w sposób zróżnicowany: w pobliżu m. Jasna zwarta aleja topolowo-klonowa. Dalszą część drogi porastają drzewa ze słabo zaznaczonym charakterem alejowym. Drzewa w nieregularnych, dużych odstępach ponadto w wielu miejscach zakrzaczenia (tarnina, głogi, czarny bez, trzmielina) i podrosty drzew: klony, jesiony, osika.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	240szt. łącznie : Kl/Js/Lp drobn
Inne zabiegi	-Utrzymanie pasa zakrzaczeń jako ważnego elementu przyrodniczego w krajobrazie rolniczym. - Docelowe zastąpienie dojrzałych topól – 132szt. rosnących wzdłuż drogi lipami drobnolistnymi, jesionami lub klonami.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe	
Przydrożny krzyż w miejscowości PGR Jasna	
	

Droga nr 37 lokalizacja/ przebieg: skrzyżowanie z drogi Jasna –Bągart do PGR Bągart

Dane ogólne

Zarząd drogi	AWRSP	
Nr GPS	p.N 53°59'38,8" E 19°20'52,26" i k. N 53°59'37,84" E 19°21'41,01"	
Długość/Nawierzchnia	1km/bruk	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	Nieregularny
	Szpaler 2	6m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	4m
	Szpaler 2	4m
	Szpaler 3	
	Szpaler 4	
Drzewa za rowem	Tak	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	24szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Js 3szt. (60%); Db szyp 1szt.(20%); Brz brod 1szt.(20%)	5szt.
2	Js 18szt.(95%); Db szyp 1szt.(5%)	19szt.
Obwód (średnia)	163cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)
		Js 169cm; Db szyp 175cm; Brz brod 145cm.

Występowanie gatunków chronionych -	
Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	Bardzo dobry/dobry
Stan zachowania alei	Ślady alei, głównie szpaler jesionowy – ładnie zachowany- przed samą miejscowością ; na pozostałym odcinku drogi pojedyncze drzewa i zakrzaczenia (tarnina, róża, głogi, bez czarny.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	100szt. Js
Inne zabiegi	Utrzymanie zakrzaczeń jako ważnego elementu różnorodności przyrodniczej na terenach rolniczych.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe	

Droga nr 38 lokalizacja/ przebieg: Ankamaty –droga równoległa do drogi Malbork-Dzierzgoń

Dane ogólne

Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg	
Nr GPS	p. N 53°56'5,4" E19°17'15,97" i k.N 53°56'14,06" E 19°16'48,77"	
Długość/Nawierzchnia	0,4km/gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	10m
	Szpaler 2	10m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	2m
	Szpaler 2	2m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	92szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Gb 19szt.(41%); Lp drobn 27szt.(59%)		46szt.
2	Gb 34szt.(74%); Lp drobn 12szt.(26%)		46szt.
Obwód (średnia)	239cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Gb 175cm; Lp drobn 303cm

Występowanie gatunków chronionych -
Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*)

Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	dobry
Stan zachowania alei	Zwarta, pełna bardzo ładna aleja.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	5 szt.Gb
Inne zabiegi	
Istniejące formy ochrony przyrody	-
<p>Uwagi/Walory kulturowe ; Droga mogłaby być fragmentem ścieżki rowerowej o ile zostałaby utworzona odpowiednia nawierzchnia, oraz należy przeprowadzić odchwaszczenie nawierzchni.</p>	

Droga nr 39 lokalizacja/ przebieg: skrzyżowanie drogi 515 z drogą do PGR Poliksy (A na mapie)

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierżoń	
Nr GPS	p. N 53°56'30,96" E19°15'36,54" i k. N 53°56'42,69" E 19°15'37,3"	
Długość/Nawierzchnia	0,4km/jumby	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	10m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	5 szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Kasz 4 (80%); Lp drobn 1szt.(20%)		5 szt.
Obwód (średnia)	177cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Kasz 170cm; Lp drobn 185cm

Występowanie gatunków chronionych -

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	dobry
----------------------	-------

Stan zachowania alei	Ślady alei. Zachowany fragment szpaleru
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	30 szt. Lp drobn
Inne zabiegi	-
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe	

Droga nr 40 lokalizacja/ przebieg: Dzierzgoń - Judyty

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p.N 53°55'39,85" E 19°20'32,37" i k.N 53°55'41,43" E 19°20'43,69"	
Długość/Nawierzchnia	0,15km/ gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	10m
	Szpaler 2	10m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1m
	Szpaler 2	1m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	22szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Lp drobn 5szt.(56%); Tp kult 4szt.(44%)		9szt.
2	Lp drobn 5szt.(39%); Tp kult 8szt.(61%)		13szt.
Obwód (średnia)	267cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Lp drobn 233cm; Tp kult 300cm"

Występowanie gatunków chronionych -

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	dobry
Stan zachowania alei	Zwarta, pełna aleja
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	-
Inne zabiegi	-
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe	

Droga nr 41 lokalizacja/ przebieg: Ramoty - Dzierzgoń

Dane ogólne

Zarząd drogi	Wojewódzki Zarząd Dróg w Gdańsku (DW 515)	
Nr GPS	p.N53°56'31,1" E19°15'24,2" i k. N53°55'50,44" E19°20'5,37"	
Długość/Nawierzchnia	6 km/asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	9m
	Szpaler 2	9m
	Szpaler 3	nieregularny
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	0,75m
	Szpaler 2	1m
	Szpaler 3	2m
Drzewa za rowem	Nie/ tak (3 szpaler)	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	464 szt.
---------------------	----------

Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Lp drobn 180szt. (75%); Gb 56szt.(25%);		236szt.
2	Lp drobn 147szt. (73%); Gb 53szt.(26%); Jw. 1szt.(0,5%); Js 1szt. (0,5%)		202szt.
3	Lp drobn 1szt.(4%); Gb 5szt.(19%); Jw. 3szt. (11%); Kl 16szt.(62%); Os 1szt.(4%)		26szt.
Obwód (średnia)	153cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Lp drobn 229cm; Gb 190cm; Jw 100cm; Kl 110cm; Js 160cm; Os 130cm

Występowanie gatunków chronionych - Mąkla tarniowa (<i>Evernia prunastri</i>)	
Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	Dobry/dostateczny
Stan zachowania alei	Zwarta z lukami. Kilka drzew uszkodzonych mechanicznie od przejeżdżających samochodów.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	Nowe drzewa należy sadzić tylko w drugim pasie zadrzewień.
Inne zabiegi	-Wymagany systematyczny monitoring drzew, prowadzenie pielęgnacji, usuwanie ewentualnego posuszu powstającego w koronie drzew.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe	

Droga nr 42 lokalizacja/ przebieg: Jeziorno - Chojty

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p.N53°56'56,21" E19°17'20,95" i k. N53°57'47,22" E19°15'39,07"	
Długość/Nawierzchnia	2,5 km/gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	nieregularny
	Szpaler 2	12m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1,5m
	Szpaler 2	1,5m
Drzewa za rowem	nie	

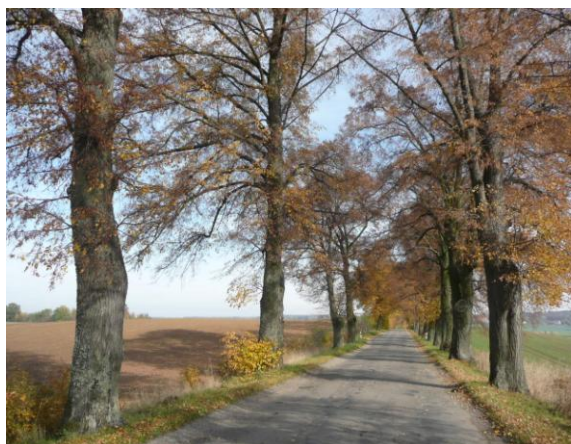
Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	36 szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Lp drobn 5szt.(100%)		5szt.
2	Lp drobn 6szt.(20%); Kasz 24szt.(77%); Js 1szt.(3%)		31szt.
Obwód (średnia)	178cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Lp drobn 175cm; Kasz 180cm

Występowanie gatunków chronionych -

Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	dobry
Stan zachowania alei	Fragmenty alei. Aleja występuje tylko na części drogi przy m. Jeziorno, dalej bez drzew miejscowo z zakrzaczeniami (tarnina, głóg, dzika róża, bez czarny, trzmielina).
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	-
Inne zabiegi	Zachowanie zakrzaceń jako ważnego elementu bioróżnorodności terenów rolniczych. Cenną inicjatywą byłoby udroźnienie drogi, która mogłaby być częścią szlaku rowerowego do Jeziorna, gdzie znajduje się pałac klasycystyczny.
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe	
Częściowo droga nie przejezdna, fragmentami całkowicie zakrzaczona. W Jeziornie znajdują się ruiny pałacu z XVIII w.	

Droga nr 43 lokalizacja/ przebieg: Dzierżoń – kierunek Rychliki – do granicy gminy (droga nr 527)

Dane ogólne

Zarząd drogi	Wojewódzki Zarząd Dróg w Gdańsku (DW 527)	
Nr GPS		
Długość/Nawierzchnia	3,2km/asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	14m
	Szpaler 2	12m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	0,5m
	Szpaler 2	0,8m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	266 szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Lp drobn 64szt.(47%); Kl 45szt.(33%); Js 10szt.(7%); Db sztp 1szt.(1%); Jw 17szt.(12%)		137szt.
2	Lp drobn 76szt.(58%); Kl 37szt.(27%); Js 7szt. (8%); Jw 9szt. (7%)		129szt.
Obwód (średnia)	204cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Lp drobn 227cm; Kl 163cm; Js 225cm; Jw. 202cm

Występowanie gatunków chronionych -
Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*)
Odnożyca jesionowa (*Ramalina fraxinea*)
Pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*)

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	dobry
Stan zachowania alei	Zwarta, ładna aleja.

Rekomendowane działania ochronne

Liczba i gatunki drzew do posadzenia	13 szt. Lp drobn
Inne zabiegi	
Istniejące formy ochrony przyrody	Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Dzierzgoń - częściowo

Uwagi/Walory kulturowe

Kilka drzew z próchnowiskami, kilkanaście drzew z dziuplami

Droga nr 44 lokalizacja/ przebieg: Dzierżgoń – Prakwice – granica gminy

Dane ogólne

Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg	
Nr GPS		
Długość/Nawierzchnia	2,5km/asfalt	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	11m
	Szpaler 2	11m
	Szpaler 3	nieregularny
	Szpaler 4	nieregularny
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1m
	Szpaler 2	1m
	Szpaler 3	3,5m
	Szpaler 4	4m
Drzewa za rowem	Nie(szpaler1,2,3)/ Tak (szpaler 4)	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	276 szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Lp drobn 106szt. (100%)*;	106szt.
2	Lp drobn 106szt.(100%)*	106szt.
3	Lp drobn 11szt. (35%); Js 1szt.(3%); Db szyp 4szt.(13%); Os 16szt. (52%)	31 szt.

4	Lp drobn 27szt. (82%); Js 1szt.(3%); Db szyp 2szt.(6%); Św 3szt.(9%).		33szt.
Obwód (średnia)	117m	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Lp drobn 231cm; Js 130cm; Os 73cm; Db szyp 66cm; Św 85cm
Występowanie gatunków chronionych - Pachnica dębowa (<i>Osmoderma eremita</i>) Mąkla tarniowa (<i>Evernia prunastri</i>)			
Stan obiektu			
Stan zdrowotny drzew		Dobry/ dostateczny	
Stan zachowania alei		Zwarta, pełna ładna aleja. Przed wsią Prakwice brak drzew w 1 i 2 szpalerze występują tylko w 3 i 4 szpalerze młode lipy, dęby i osiki, dobrze prowadzone.	
Rekomendowane działania ochronne			
Liczba i gatunki drzew do posadzenia		30szt. Lp drobn	
Inne zabiegi		Wymagany systematyczny monitoring drzew , wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych – usuwanie ewentualnego, powstającego posuszu w koronach drzew.	
Istniejące formy ochrony przyrody		Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Dzierzgoń	
Uwagi/Walory kulturowe			
*W liczbie ogólnej Lp drobn wliczone są 32 szt. młodych sadzonek Lip rosnących w granicach miasta Dzierzgoń.			

Droga nr 45 lokalizacja/ przebieg: Bągart – BGR Bągart

Aleja ładnie zachowana przed PGR Bągart

Część drogi z pojedynczymi zakrzaczenia i pojedynczymi drzewami.

Dane ogólne

Zarząd drogi	Powiatowy Zarząd Dróg/ARiMR/Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS		
Długość/Nawierzchnia	2,8km/jumby/gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	Nieregularny
	Szpaler 2	Nieregularny
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1,5m
	Szpaler 2	1,5m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	117 szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Gr 1szt.(1,5%); Lp drobn 1szt.(1,5%); Jw 9szt.(12%); Kl 6szt.(8%); Js 21szt.(29%); Db szyp 4szt.(6%); Tp kult 1szt.(1,5%); Wz 24szt.(33%); Jb 1szt.(1,5%)		72szt.
2	Gr 1szt.(2%); Lp drobn 2szt.(5%); Db bezszyp 3szt.(7%); Kl 6szt.(13%); Js 20szt.(44%); Db szyp 2szt.(5%); Wz 11szt(24%)		45szt.
Obwód (średnia)	188cm	Obwody wybranych gatunków	Gr 170cm; Lp drobn 275cm; Db bezszyp 292cm; Kl 97cm; Js 195cm; Db szyp 125cm; Tp kult 370cm; Wz 55cm; Jb 110cm

		(średnie)	
Występowanie gatunków chronionych - Pachnica dębowa (<i>Osmoderma eremita</i>)			
Stan obiektu			
Stan zdrowotny drzew	Bardzo dobry		
Stan zachowania alei	Fragmenty alei. Zadrzewienia o charakterze alejowym występują przed PGR Bągart. Rosną tu piękne wykształcone dęby i jesiony. Ten fragment alei z zakrzaczeniami i podrostami drzew. Pozostała część drogi z pojedynczymi drzewami i pojedynczymi zakrzaczeniami.		
Rekomendowane działania ochronne			
Liczba i gatunki drzew do posadzenia			
Inne zabiegi	-Utrzymanie zakrzaczeń jako ważnego elementu bioróżnorodności przyrodniczej w krajobrazie rolniczym. -Wyprowadzanie drzew z podrostów w odpowiednich miejscach.		
Istniejące formy ochrony przyrody	-		
Uwagi/Walory kulturowe			

Droga nr 46 lokalizacja/ przebieg: Bągart – pola (droga równoległa do drogi Bągart-PGR Bągart
Tzw. droga tartaczna

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierżgoń	
Nr GPS	p. 53°96.643 E19°36.589' i k. 53°99.242' E19°37.448'	
Długość/Nawierzchnia	2,9km/jumby	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	nieregularny
	Szpaler 2	nieregularny
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1,5m
	Szpaler 2	1,5m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	62 szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Wb 2szt.(67%); Tp kult 1szt.(33%)		3szt.
2	Js 5szt.(9%); Wb 32szt.(54%); Tp kult 22szt. (37%)		59szt.
Obwód (średnia)	257cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Js 160cm; Wb 300cm; Tp kult 310cm

Występowanie gatunków chronionych -

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	Zróznicowany. Wiele wierzby i topól w stanie złym, połamane, zagrzybione, z dużymi próchnowiskami – często już tylko dudy.
Stan zachowania alei	Fragmenty.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	– 200szt. Wb , można nasadzać żywokoły wierzbowe
Inne zabiegi	Należy ogławiać rosnące tu wierzby. Wysokie, grube konary, wyrastające powyżej „głów” starych wierzby, ukształtowanych w wyniku wcześniejszych wieloletnich cięć, stają się swoista dźwignią, która podczas silniejszych wiatrów powoduje rozłamywanie, rozszczepianie pni drzew niedostosowanych do takich obciążeń.
Istniejące formy ochrony przyrody	Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Dzierzgoń
<p>Uwagi/Walory kulturowe Brak zakrzaceń. Droga przebiega przez piękne wilgotne łąki z rosnącymi wierzbami. Nasadzenie wierzby wzdłuż drogi pięknie wzbogaciłoby ten krajobraz.</p>	
<div data-bbox="213 1375 841 1561" style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> <p>Wzdłuż kanałów znajdujących się na łąkach i pastwiskach w kilku miejscach rosną piękne szpalery wierzby.</p> </div> <div data-bbox="849 1066 1370 1561" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> </div>	

Droga nr 47 lokalizacja/ przebieg: Śródpolny szpaler od wsi Nowiny w kierunku Dzierzgonia

Dane ogólne

Zarząd drogi	Zadrzewienie śródpolne	
Nr GPS	p. N 53°56.192' N 19°20.467' i N 53°56.354' E19°20.506	
Długość/Nawierzchnia	0,4km/gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	10m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1,5m.
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	53szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Js 53szt. (100%)	53szt.
Obwód (średnia)	126cm	Obwody wybranych gatunków (średnie) Js 126cm

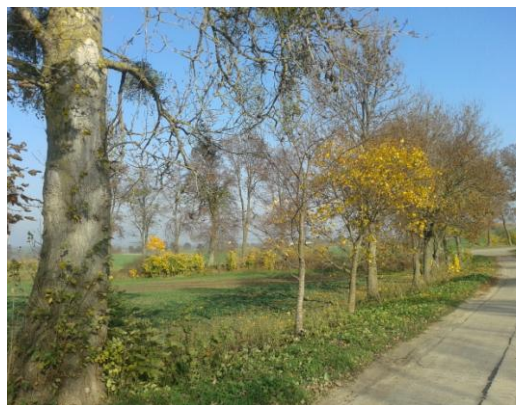
Występowanie gatunków chronionych -

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	Bardzo dobry
Stan zachowania alei	Zwarty, ładny szpaler młodych jesionów.

Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	5 szt.Js
Inne zabiegi	-
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe	

Droga nr 48 lokalizacja/ przebieg: Srzyżowanie z drogi Dzierzgoń-Olsztyn z drogą do PGR Pachoty

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń/ARiMR	
Nr GPS	p.N53°55'57,17" E19°22'56,33" i k. N53°55'50,35" E19°22'48,28"	
Długość/Nawierzchnia	0,2km/jumby	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	8m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	2m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	16szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Kl 10 szt.(62,5%); Jw. 2szt.(12,5%); Tp kult 1szt.(6%); Js 3szt.(19%)	16szt
Obwód (średnia)	175cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)
		Kl 110cm; Jw. 95cm; Tp kult 290cm; Js 203cm

Występowanie gatunków chronionych -

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	Bardzo dobry
Stan zachowania alei	Zwarty, pełny szpaler

Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	-
Inne zabiegi	
Istniejące formy ochrony przyrody	-
Uwagi/Walory kulturowe	

Droga nr 49 lokalizacja/ przebieg: Prakwice-Pachoły (zwana „droga królewska”)

Dane ogólne

Zarząd drogi	prywatna	
Nr GPS	p. N53°54'53,98" E19°23'6,63" i k. N53°55'44,58" E19°22'44,6"	
Długość/Nawierzchnia	2km/gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	11m
	Szpaler 2	11m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	2,0m
	Szpaler 2	2,0m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	184szt.		
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)		Liczba drzew
1	Lp drobn 61szt.(68%); Jw 6szt.(7%); Db szyp 14szt.(16%); Gb 1szt.(1%); Kl 7szt.(8%)		89szt.
2	Lp drobn 68szt.(72%); Jw. 2szt.(2%); Db szyp (17szt.)18%); Gb 1szt.(1%); Wz 2szt.(2%); Kasz 1szt.(1%); Kl 4szt.(4%)		95szt
Obwód (średnia)	148cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Lp drobn 190cm; Jw. 130cm; Db szyp 165cm; Gb 75cm; Wz 105cm; Kasz 250cm; Kl 120cm

Występowanie gatunków chronionych -	
Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	Zróznicowany. Kilka drzew nadpalonych, kilka z rozległymi uszkodzeniami pnia i korony.
Stan zachowania alei	Zwarta z lukami. Aleja miejscami z zakrzaczeniami głównie tarniny i bzu czarnego oraz z podrostami drzew.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	30szt.Lp drobn; 20 szt. Db szyp.
Inne zabiegi	Aleja znajduje się przy drodze mało uczęszczanej, mocno zarośniętej, trudnej do przejścia. Ze względu że biegnie do Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego „Jar starych dębów”, powinno ją się udrożnić i utrzymać jako ciekawą drogę o dużych walorach przyrodniczo – kulturowych. drogę prowadzącą do tego miejsca i do znajdujących się tam dębów pomnikowych.
Istniejące formy ochrony przyrody	Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Dzierzgoń - częściowo
<p>Uwagi/Walory kulturowe</p> <p>Aleja prowadzi do majątku w Pacholach gdzie znajdują się ruiny pałacu oraz prowadzi do Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego „Jar starych dębów”.</p>	

Droga nr 50 lokalizacja/ przebieg: Droga równoległa do drogi Stanówko – Morany (zadrzewienie śródpolne)

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p. N53°54'56,2" E19°19'15,3" i k. N53°54'59,8" E19°19'22,9"	
Długość/Nawierzchnia	0,3km/gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	14m
	Szpaler 2	17m
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	1m
	Szpaler 2	1,5m
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	23szt.
---------------------	--------

Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Lp drobn 12szt.(86%); Db szyp. 2szt.(14%)	14szt.
2	Lp drobn. 9szt.(100%)	9szt.

Obwód (średnia)	268cm	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Lp drobn. 263cm; Db szyp 272cm
-----------------	-------	-------------------------------------	--------------------------------

Występowanie gatunków chronionych -
Mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*)

Stan obiektu

Stan zdrowotny drzew	dostateczny
----------------------	-------------

Stan zachowania alei	Zwarta z lukami. W alei sporo zakrzaczeń głównie tarnina, czarny bez.
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	8 szt. Lp drobn
Inne zabiegi	
Istniejące formy ochrony przyrody	Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Dzierzgoń
Uwagi/Walory kulturowe	

Droga nr 51 lokalizacja/ przebieg: Jeziorno – skrzyżowanie z DW 515 – zadrzewienia śródpolne

Dane ogólne

Zarząd drogi	Gmina Dzierzgoń	
Nr GPS	p.E53°56'22,22" E19°16'22,49" i k.E53°56'57,66" E19°17'8,09"	
Długość/Nawierzchnia	1km/gruntowa	
Rozstaw drzew (śr.)	Szpaler 1	nieregularny
	Szpaler 2	-
Odległość szpalerów od krawędzi jezdni (śr.)	Szpaler 1	-
	Szpaler 2	-
Drzewa za rowem	nie	

Dane przyrodnicze

Liczba drzew ogółem	39szt.	
Szpaler	Gatunek i udział (szt. %)	Liczba drzew
1	Db szyp 27szt.(69%); Lp drobn 9szt.(23%); Gb 3szt.(8%)	39szt.
Obwód (średnia)	Obwody wybranych gatunków (średnie)	Lp drobn 155cm; Db szyp 290cm; Gb 135cm

Występowanie gatunków chronionych - Mąkla tarniowa (<i>Evernia prunastri</i>) Odnożyca mączysta (<i>Ramalina farinacea</i>)	
Stan obiektu	
Stan zdrowotny drzew	Bardzo dobry
Stan zachowania alei	Zwarty, pełen szpaler tworzący zadrzewienie śródpolne rosnące wzdłuż wąwozu przylegającego częściowo do drogi
Rekomendowane działania ochronne	
Liczba i gatunki drzew do posadzenia	-
Inne zabiegi	-
Istniejące formy ochrony przyrody	-
<p>Uwagi/Walory kulturowe</p> <p>Poza zadrzewieniami rosnącymi wzdłuż wąwozu, przy drodze brak drzew. Jest to droga przy której można utworzyć nowa aleję/ szpaler drzew, będący ciągiem komunikacyjnym dla trasy turystycznej do Jeziorna.</p>	

3. Wyniki i podsumowanie inwentaryzacji.

3.1. Opis ogólny zadrzewień przydrożnych na terenie gminy Dzierzgoń

W wyniku prowadzonych w 2013r. prac terenowych zinwentaryzowano 51 alej o łącznej długości 113,15km, przy których stwierdzono obecność 7 996 rosnących drzew (stan na koniec października 2013r.). Średnia długość badanych alej wyniosła 2,2km; od najkrótszej badanej alei mającej długość 0,1km, po najdłuższą o długości 15km.

Aleje na terenie gminy Dzierzgoń występują przy drogach kategorii: wojewódzkich, powiatowych, gminnych, Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, prywatnych (tab. 1).

3.1.1 Zadrzewienia alejowe w poszczególnych zarządach dróg.

Najwięcej zadrzewień przydrożnych jest w Powiatowym Zarządzie Dróg w Sztumie (PZD Sztum). Przy 16 inwentaryzowanych alejach o długości 55km, będących w zarządzie PZD w Sztumie, rośnie 4 947 drzew; co stanowi 62% wszystkich zinwentaryzowanych drzew.

Natomiast o ponad połowę mniej drzew rośnie w alejach będących w zarządzie Gminy Dzierzgoń, gdyż przy inwentaryzowanych 28 alejach, o łącznej długości 45,05 km rośnie 1957 drzew, co stanowi 25% wszystkich stwierdzonych drzew.

Na terenie gminy Dzierzgoń znajdują się trzy drogi, o długości 9,6km, będące w zarządzie Dróg Wojewódzkich w Gdańsku, przy których rośnie 822 drzew, stanowiące 10 % wszystkich stwierdzonych w opracowaniu drzew.

Pozostałe drzewa rosną przy drogach prywatnych oraz przy drogach będących z zarządzie Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa (AWRSP), przy których łącznie rośnie 270 drzew na drogach o długości 3,5km.

Biorąc pod uwagę średnią ilość drzew rosnącą na kilometr drogi alejowej stwierdza się, że najlepiej zachowane aleje na terenie gminy Dzierzgoń znajdują się przy drogach prywatnych, powiatowych i wojewódzkich. Wyraźnie słabiej zachowany charakter alejowy jest przy drogach będących w zarządzie Gminy Dzierzgoń oraz w zarządzie AWRSP. (tab.1.)

Przy drogach prywatnych na jednym kilometrze drogi rośnie średnio 99 drzew, przy drogach powiatowych - 90 drzew, przy wojewódzkich - 86; podczas gdy przy drogach będących w Zarządzie Gminy Dzierzgoń rośnie średnio na 1 kilometrze drogi o ponad połowę mniej drzew - bo 43 sztuki. (tab.1.)

Tabela 1. Liczba i długość alej oraz liczba drzew w poszczególnych zarządcach dróg, zinwentaryzowanych na terenie gminy Dzierzgoń.

Lp.	Zarządca drogi	Długość alej km	Liczba alej sztuk	Liczba drzew sztuk	Udział % drzew w alejach	Średnia ilość drzew /km drogi
1.	Drogi wojewódzkie: Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku	9,6	3	822	10%	86 szt.
2.	Drogi powiatowe: Powiatowy Zarząd Dróg w Sztumie	55	16	4947	62%	90 szt.
3.	Drogi gminne: Gmina Dzierzgoń	45,05	28	1957	25%	43 szt.
4.	Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa	1,1	2	33	0,4%	30 szt.
5.	Drogi prywatne	2,4	2	237	2,6%	99 szt.
Razem		113,15	51	7996		

3.1.2. Gatunki drzew rosnące w alejach na terenie gminy Dzierzgoń

Aleje Gminy Dzierzgoń tworzy łącznie 19 gatunków drzew (stan na koniec października 2013r.). Najliczniej reprezentowanym gatunkiem w alejach jest lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), która stanowi 53% wszystkich drzew rosnących w alejach. Drugim gatunkiem licznie reprezentowanym wśród drzew alejowych w gminie Dzierzgoń jest jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*), który stanowi 16% wszystkich drzew alejowych. Oba te gatunki rosną w ponad ¾ dróg na terenie gminy Dzierzgoń. (ryc.2.)

Wyraźny jest też udział w alejach klonu pospolitego (*Acer platanoides*) oraz kasztanowca pospolitego (*Aesculus hippocastanum*), które łącznie stanowią 13% wszystkich drzew alejowych i rosną w ponad połowie inwentaryzowanych alej.

Zauważalny jest również wyraźny udział topól obcych gatunków (*Populus sp.*), które są na piątym miejscu pod względem liczebności drzew w alejach na terenie gminy i stanowią 4,5% wszystkich rosnących tam drzew i rosną w prawie połowie zinwentaryzowanych alej (42%). (ryc.2.)

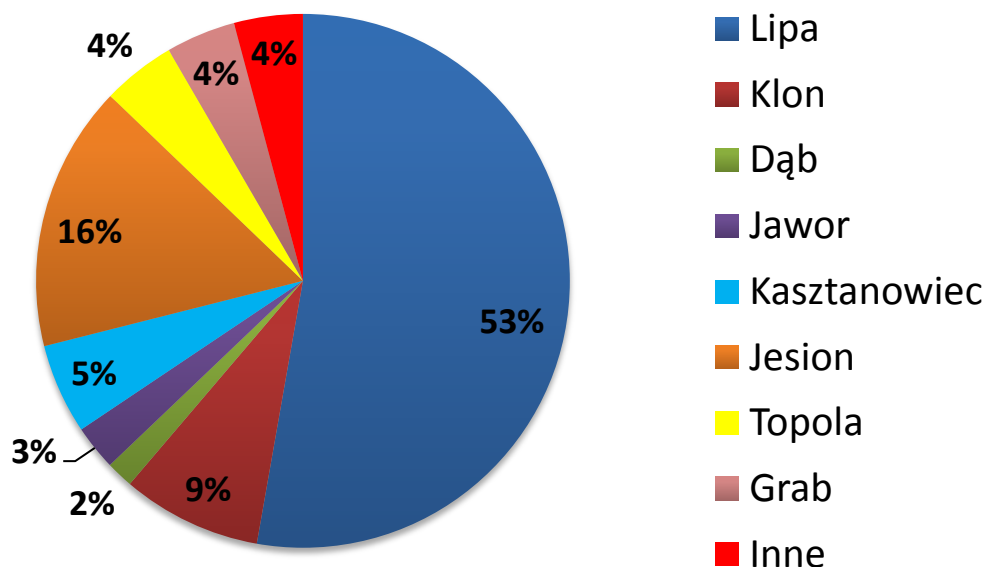
Łącznie 11% wszystkich drzew rosnących w alejach stanowią: grab pospolity (*Carpinus betulus*), klon jawor (*Acer pseudoplatanus*), dąb szypułkowy (*Quercus robur*), wierzba (*Salix sp.*), jabłoń (*Malus sp.*)

Pozostałe dziewięć gatunków stanowi domieszkę drzewostanu alejowego, nie przekraczają 1% udziału wszystkich drzew rosnących w alejach i łącznie stanowią 4,5% wszystkich alejowych gatunków. (ryc.1; tab.2).

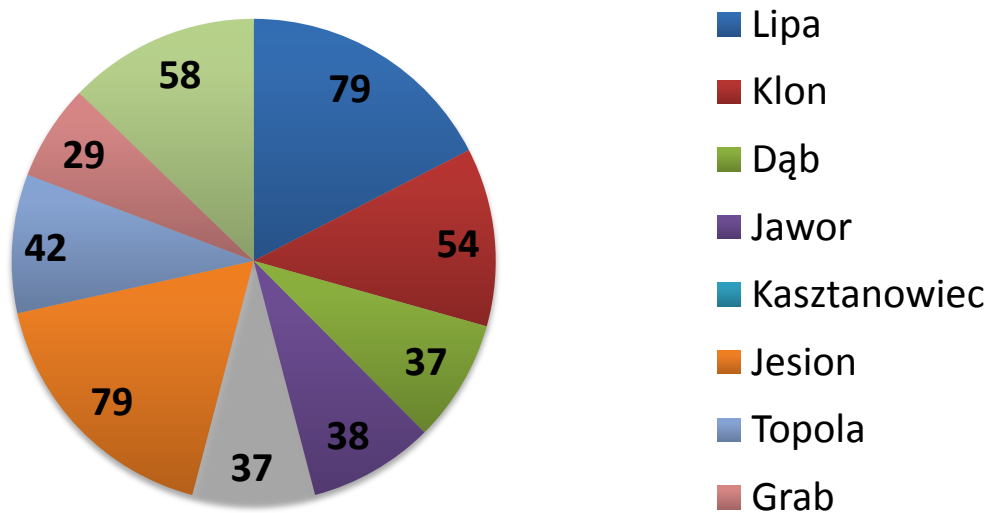
Tabela 2. Zestawienie składu gatunkowego alej i szpalerów rosnących wzdłuż dróg gminy Dzierżoń.

Lp.	Nazwa gatunkowa	Liczba	% udział
1.	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	4220	53
2.	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	1288	16
3.	Klon pospolity <i>Acer platanoides</i>	677	8
4.	Kasztanowiec pospolity <i>Aesculus hippocastanum</i>	437	5
5.	Topola (obce gatunki) <i>Populus sp.</i>	356	4,5
6.	Grab pospolity <i>Carpinus betulus</i>	337	4
7.	Klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>	218	3
8.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	131	2
9.	Wierzba <i>Salix sp.</i>	97	1
10.	Jabłoń <i>Malus sp.</i>	89	1
11.	Wiąz <i>Ulmus sp.</i>	38	0,5
12.	Topola osika <i>Populus tremula</i>	31	>0,5
13.	Brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i>	23	>0,5
14.	Grusza <i>Pyrus sp.</i>	18	>0,5
15.	Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i>	9	>0,5
16.	Jarzęb pospolity (Jarzębina) <i>Sorbus aucuparia</i>	9	>0,5
17.	Głóg <i>Crataegus sp.</i>	8	>0,5
18.	Świerk zwyczajny <i>Picea abies</i>	8	>0,5
19.	Buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	2	>0,5
Razem		7 996 sztuk	

ryc.1. Udział gatunków drzew w alejach na terenie gm. Dzierzgoń

ryc.2 Frekwencja gatunków drzew w alejach na terenie gm. Dzierzgoń (%)

3.1.3. Ogólny stan zdrowotności drzew i stan zachowania charakteru alejowego zadrzewień.

Na terenie gminy Dzierżoń aleje, w których rosną stare drzewa, to aleje zakładane w XIX wieku i na początku wieku XX.

Ogólny stan zdrowotny drzew rosnących w alejach jest dobry i bardzo dobry i takie drzewa rosną w ponad połowie zinwentaryzowanych alej o długości ponad 44km. (Nie oceniono stanu zdrowotnego każdego drzewa z osobna, dokonywano oceny całości alei). (tab. 3.)

Tabela 3. Ogólna ocena zdrowotności drzew rosnących przy drogach gminy Dzierżoń.

Zdrowotność drzew* *patrz -opis kategorii w ankiecie terenowej pkt. 2.2 , str.9	Liczba alej (sztuk)	% udział	Długość drogi przy której występuje aleja, w km	% udział
bardzo dobra	11	22%	12,6	11%
dobra	18	35%	32,05	28%
bardzo dobry/dobry	5	9,5%	10,5	9%
dobry/dostateczny	3	6%	8,5	7%
dostateczna	9	18%	21,7	20%
zła	-	-	-	-
zróżnicowana	5	9,5%	27,8	25%

Stan zachowania alej przy drogach na terenie gminy Dzierżoń jest zróżnicowany. Występują tu drogi z pięknie zachowanymi zadrzewieniami liniowymi, które zajmują długość ponad 54 km i występują w ponad połowie inwentaryzowanych dróg (aleje zwarte, pełne oraz zwarte z lukami). Z drugiej strony zinwentaryzowano 36 km dróg, przy których zachowały się jedynie fragmenty i ślady dawnych alej. Stanowią one 26% zinwentaryzowanych alej. (tab. 4.)

Tabela 4. Stan zachowania charakteru alejowego zadrzewień rosnących wzdłuż dróg na terenie gminy Dzierżoń.

Stan zachowania charakteru alejowego* *patrz -opis kategorii w ankiecie terenowej pkt. 2.2 , str.9	Ilość alej (szt.)	% udział	Długość drogi przy której występuje aleja, w km	% udział
Zwarta pełna	20	39%	45,25	40%
Zwarta z lukami	7	13%	12,1	11%
Przerzedzona	11	22%	19,4	17%
Fragmenty	7	13%	21,4	19%
Ślady	7	13%	15,0	13%

Najlepiej charakter alejowy mają zachowane zadrzewienia znajdujące się przy drogach powiatowych, wojewódzkich i prywatnych. Najslabiej zaś przy drogach gminnych, przy których dominują drogi z fragmentami lub jedynie śladami alej. (tab. 5.)

Tabela 5. Stan zachowania charakteru alejowego zadrzewień rosnących wzdłuż dróg na terenie gminy Dzierzgoń, ze wskazaniem na zarządcę dróg.

Stan zachowania charakteru alejowego* <small>*patrz -opis kategorii w ankiecie terenowej pkt. 2.2 , str.9</small>	Długość drogi przy której występuje aleja, w km	Długość drogi przy której występuje aleja, ze wskazaniem na zarządcę (w km i udział %)				
		Gminne	Powiatowe	Wojewódzkie	Prywatne	AWRSP
Zwarta pełna	45,25	3,85km 8,5%	35,9km/ 79%	3,6km/ 7,9%	0,4km/ 0,9%	0,2km/ 0,4%
Zwarta z lukami	12,1	1,9km/ 16%	2,2km/ 18%	6km/ 50%	2km/ 17%	-
Przerzedzona	19,4	9,2km/ 47%	10,1km/ 52%	-	-	0,1km/ 0,5%
Fragmenty	21,4	11,8km/ 55%	6,8km/ 32%	-	-	2,8km/ 13%
Ślady	15,0	14km/ 93%	-	-	-	1km/ 7%

3.1.4. Zadrzewienia o szczególnych walorach przyrodniczych oraz występowanie gatunków chronionych.

Spośród inwentaryzowanych w 2013r. 13 alej, co stanowi 25% badanych alej, znajduje w całości lub częściowo na Obszarze Chronionego Krajobrazu Rzeki Dzierzgoń.

W trakcie prowadzonych prac inwentaryzacyjnych stwierdzono obecność kilku gatunków chronionych porostów z grupy porostów nadrzewnych (epifitycznych), tj.: odnożyca jesionowa, odnożyca mączysta, odnożyca kępkowa, mąkla tarniowa, szarzynka skórzasta W 23 badanych alejach, co stanowi 45% wszystkich badanych alej, stwierdzono obecność przynajmniej jednego gatunku chronionego porostu z wymienionych powyżej. (tab. 7.) Podczas inwentaryzacji alej stwierdzono na podstawie odchodów występowanie w 10 alejach pachnicy dębowej i w jednej alei - wepy marmurkowanej. (tab. 7.)

Ponadto w trakcie prac terenowych w lipcu i sierpniu 2013r. prowadzono inwentaryzację pachnicy dębowej (*Osmoderma eremita*) za pomocą pułapek feromonowych. Badania

polegały na wywieszaniu pułapek i stwierdzeniu obecności lub braku dorosłych osobników pachnicy. Na terenie gminy Dzierżoń pułapki były wywieszane w alejach w 23 miejscach . We wszystkich pułapkach feromonowych stwierdzano obecność pachnicy dębowej. Świadczy to o dużym zagęszczeniu i równomiernym rozmieszczeniu tych owadów w zadrzewieniach i alejach na terenie gminy (ryc. 3).

Ryc. 3. Stwierdzenie obecności pachnicy dębowej (*Osmoderma eremita*) w alejach przydrożnych na terenie gminy Dzierżgoń.

Ponadto cechą charakterystyczną dróg na terenie gminy Dzierżgoń jest występowanie w pasie drogowym gęstych zakrzaczeń, utworzonych m.in. przez dziką różę, tarninę, kruszynę, czarny bez oraz liczne podrosty drzew. Wyraźne pasy zakrzaczeń stwierdzono przy 16 drogach, głównie będących w zarządzie gminy Dzierżgoń. (tab.6.). Istniejące zakrzaczenia przy tych drogach stanowią ważny element bioróżnorodności i powinny być zachowane, jedynie odpowiednio przycinane w celu utrzymania właściwej widoczności drogi. Zakrzaczenia te są ważnym miejscem lęgowym wielu gatunków ptaków oraz miejscem bytowania ssaków tj. zając, sarna. Ponadto są podobnie jak wysokie drzewa w alejach, zielonymi korytarzami dla znacznej ilości gatunków zwierząt.

Tabela 6. Wykaz dróg, przy których w pasie drogowym występują duże zakrzaczenia, które należy zachować, gdyż są ważnym elementem bioróżnorodności.

Lp.	Numer alei	Przebieg drogi	Zarządca drogi
1.	01	Stanówko – skrz. PGR Stanowo	PZD w Sztumie
2.	03	Dzierzgoń - Stanówko	PZD w Sztumie
3.	04	skrz.PGR Stanowo- Morany	PZD w Sztumie
4.	05	Morany – kier. Olszówka do W granicy gminy	PZD w Sztumie
5.	06	Morany – Morany kapliczka	UG Dzierzgoń
6.	09	Stara Wieś- Minięta	UG Dzierzgoń
7.	10	Minięta – Minięta kol.	UG Dzierzgoń
8.	13	Blunaki - Stanowo	UG Dzierzgoń
9.	19	Jeziorno – Stara Karczma	UG Dzierzgoń
10.	21	Chojty - Budzisz	UG Dzierzgoń
11.	22	Ramoty - Chojty	UG Dzierzgoń
12.	31	Jasna – Żuławka Sztumska	UG Dzierzgoń
13.	36	Bągart - Jasna	PZD w Sztumie
14.	37	Jasna – PGR Bągart	AWRSP
15.	42	Jeziorno - Chojty	UG Dzierzgoń
16.	45	Bągart – PGR Bągart	UG Dzierzgoń/AWRSP/ PZD w Sztumie

Powyższe dane wskazują, iż większość zadrzewień rosnących wzdłuż wszystkich typów dróg na terenie gminy Dzierzgoń oraz zadrzewień śródpolnych charakteryzuje się w skali regionu wysokim stopniem różnorodności przyrodniczej.

Skróty nazw użytych w tabeli nr 7.

Gatunki porostów		
R.fx	<i>Ramalina fraxinea</i>	Odnożyca jesionowa
R.fc	<i>Ramalina farinacea</i>	Odnożyca mączysta
R.fg	<i>Ramalina fastigiata</i>	Odnożyca kępkowa
E.pr	<i>Evernia prunastri</i>	Mąkla tarniowa
P.tl	<i>Parmelina tiliacea</i>	Szarzynka skórzasta
Gatunki owadów		
P.mm	<i>Protaetia marmorata</i>	Wepa marmurkowana
O.er	<i>Osmoderma eremita</i>	Pachnica dębowa
Obszary chronione		
OCHK Rzeki Dzierzgoń	Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Dzierzgoń	

Tabela 7. Wykaz zadrzewień o szczególnych wartościach przyrodniczych stwierdzonych na terenie gminy Dzierżoń

Numer drogi/przebieg drogi	Gatunki chronionych porostów					Owady saproksylofagiczne		Obszary chronione: OCHK Rzeki Dzierżoń
	E.pr	R.fx	R.fc	R.fg	P.tl	O.er	P.mm	
01 / Stanówko – skrz. PGR Stanowo								☐
02/ Stanówko – kier.S kol. Stanówko						☐		
03/ Dzierżoń – Stanówko								☐
04/ PGR Stanowo - Morany	☐							
06 /Morany – Morany Kapliczka						☐		☐
07/ Aleja śródpolna wzdłuż drogi Stanowo - Morany	☐							☐
08/ Dzierżoń-Tywęzy-granica gminy	☐	☐		☐		☐		☐
09/ Stara Wieś – Minięta	☐	☐						
10/ Minięta- Minięta kol.	☐					☐		☐
13/ Blunaki - Stanowo		☐					☐	
15/Kuksy-Morany kapliczka-Ankamaty								☐
16/Litewki-Kuksy	☐	☐	☐		☐			☐
17/Kuksy – Nowiec-skrz.z drogą Dzierżoń - Malbork	☐							☐
18/ Ankamaty - Jeziorno	☐	☐						
19/ Jeziorno – Stara Karczma	☐	☐	☐					
20/ Jeziorno – kierunek droga Dzierżoń - Malbork	☐	☐	☐					
21/ Chojty - Budzisz	☐	☐	☐					

23/ Dzierzgoń –Stalewo	☐	☐			☐			
24/ Żuławka Sztumska-kier. Złotowo (do granicy gminy)	☐	☐	☐		☐			
25/ Żuławka Sztumska - Kościelec	☐							
30/Budzisz - Jasna	☐							
31/ Jasna – Żuławka Sztumska						☐		
32/ Bruk – PGR Piaski	☐					☐		
38/ Ankamaty –droga równoległa do drogi Malbork - Dzierzgoń	☐					☐		
41/ Ramoty Dzierzgoń	☐							☐
42/Dzierzgoń – kier Rychliki – do granicy gminy	☐	☐				☐		
44/Dzierzgoń – Prakwice – granica gminy	☐					☐		
45/Bągart –PGR Bągart						☐		
46/ Bągart – kier N (droga tartaczna)								☐
49/ Prakwice - Pachoty								☐
50/ Droga równoległa do drogi Stanówko – Morany (zadrzewienie śródpolne)	☐							☐
51/ Jeziorno -Litewki	☐		☐					

3.1.5. Zadrzewienia o szczególnych walorach kulturowo – krajobrazowych.

Gmina Dzierzgoń posiada wysoki potencjał krajobrazowy przede wszystkim dzięki urozmaiconej rzeźbie terenu. Piękne widoki ze wzniesień wzgórz morenowych na rolniczą przestrzeń z dobrze zachowaną historyczną siecią drogową z licznymi zadrzewieniami przydrożnymi oraz licznymi kępami zieleni śródpolnej stanowi o atrakcyjności tego krajobrazu.

Wśród pięknych alej wyróżniających się na terenie gminy Dzierzgoń wymienić należy aleje znajdujące się wzdłuż dróg o przebiegu:

DZIERZGOŃ – TYWĘZY; TYWĘZY – BLUNAKI; LITEWKI – KUKSY; ANKAMATY – JEZIORNO; DZIERZGOŃ – STALEWO; ŻUŁAWKA SZTUMSKA- kier. ŻŁOTOWO; ŻUŁAWKA SZTUMSKA – kier. KOŚCIELEC; JUDYTY – PGR NOWIEC; BUDZISZ – JASNA; DZIERZGOŃ – kier. RYCHLIKI i DZIERZGOŃ – PRAKWICE.

Na uwagę zasługują zadrzewienia przydrożne przy drogach prowadzących do miejsc o znaczeniu historyczno – kulturowych tj. zespoły dworsko – folwarczne, stare cmentarze.

Spośród tego typu dróg na uwagę na terenie gminy Dzierzgoń zasługują aleje istniejące przy drogach prowadzących do pałacu w Jeziornie. Jedną z dróg prowadzącą do tego miejsca to piękna kasztanowa aleja z Ankamat (aleja nr 18). Jednak oprócz niej do ruin pałacu prowadzą cztery drogi, które obecnie nie pełnią funkcji komunikacyjnych; są to drogi o przebiegu:

- Jeziorno – Bruk (droga całkowicie nieprzejezdna, również trudna do przejścia, zakrzaczona) – nie była inwentaryzowana.
- Jeziorno – Chojty (aleja nr 42)
- Jeziorno – Stara Karczma (aleja nr 19)
- Jeziorno – kier. Stara Karczma (droga obecnie nie przejezdna, zakrzaczona) (aleja nr 20)

Udrożnienie tych dróg, uzupełnienie zadrzewień, poprawienie nawierzchni, utworzyłyby atrakcyjne aleje dla turystyki kwalifikowanej (pieszej, rowerowej, nordic walking).

Oprócz wspomnianych powyżej dróg na uwagę zasługują drogi o przebiegu:

- Prakwice – Pacholy (nr 49, droga prywatna) – aleja ta znajduje się przy drodze mało uczęszczanej, mocno zarośniętej, trudnej do przejścia. Ze względu na to, że prowadzi do ciekawego pod względem przyrodniczym i kulturowym Zespołu Przyrodniczo –

Krajobrazowego „Jar starych dębów”, i do znajdujących się tam pięknych dębów pomnikowych. powinno ją się udrożnić i utrzymać jako ciekawą drogę o bardzo wysokich walorach przyrodniczo – kulturowych.

- Droga w Stanowie prowadząca do znajdującego się tam przedwojennego cmentarza (nr 14) – aleja ta oraz cmentarz wymaga uporządkowania.
- Judyty – PGR Nowiec – droga będąca częścią Rowerowego Szlaku Zamków Gotyckich. Aleja ta jest wzorowym przykładem poprawnie wykonanej ścieżki rowerowej: ma właściwą nawierzchnię, piękne stare zadrzewienia, które są uzupełniane, ponadto jest opisana.

3.2. Zarządzanie zadrzewieniami liniowymi gminy.

Gmina Dzierżgoń posiada bogatą w regionie sieć zadrzewień przydrożnych o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Znaczny jest wśród nich udział zadrzewień pochodzący z nasadzeń prowadzonych w XIX i pocz. XX wieku.

Aby zachować ciągłość alej występujących na terenie gminy Dzierżgoń konieczne jest uzupełnianie nasadzeń w istniejących już ciągach drzew i odtwarzanie śladowo zachowanych alej oraz tworzenie nowych zadrzewień liniowych przy drogach bez zadrzewień.

- A. Przy drogach gminnych oraz AWRSP podstawowym problemem jest wyraźny brak pasa drogowego, w którym takie nasadzenia powinny rosnać. Związane jest to często z wykorzystywaniem pasa drogowego przez rolników (zaorywanie powierzchni pod uprawy). Wytyczenie dokładne tej przestrzeni oraz wykupywanie w miejscach problemowych terenów z przeznaczeniem na poszerzenie pasów drogowych, umożliwiłoby konsekwentne i skazane na sukces działanie, którego celem jest ochrona zadrzewień liniowych. W przeciwnym wypadku użytkownicy terenów rolnych przylegających bezpośrednio do dróg gminnych i AWRSP, pomimo prowadzonych działań edukacyjnych, odnoszą się do nowych nasadzeń z niechęcią i dezaprobatą.
- B. Przy drogach powiatowych oraz wojewódzkich na terenie gminy Dzierżgoń nowe nasadzenia drzew powinny polegać na uzupełnianiu drzew w drugim pasie drogowym na tzw. przeciwskarpach. Drzewa tak rosące są wówczas odsunięte od krawędzi drogi.

C. Ponadto dla zachowania ciągłości przestrzennej i czasowej zadrzewień przydrożnych proponuje się:

- Ochronę zieleni średniej pasów zakrzaczeń przy drogach lokalnych jako ważnego składnika różnorodności przyrodniczej terenów otwartych; siedliska bytowania wielu gatunków ptaków i ssaków. Właściwa pielęgnacja zakrzaczeń jedynie poprzez przycinanie zakrzaczeń od strony drogi w celu utrzymania odpowiedniej widoczności i przejezdności drogi.
- Prowadzenie systematycznych nasadzeń drzew gatunków długowiecznych i tradycyjnie występujących na terenie gminy; przy ciągach komunikacyjnych i na terenie wszystkich miejscowości.
- Konserwację i pielęgnację istniejących zadrzewień z zachowaniem układu gatunkowego i przestrzennego. Właściwie wykonane pielęgnacje dojrzałych drzew polegać powinny na cięciach sanitarnych - usuwaniu posuszu w koronie drzew. Niedopuszczalne jest cięcie żywych konarów i gałęzi grubszych niż 5cm. Tak prowadzone cięcia naruszają statykę drzew, zwiększają zagrożenie przewrócenia lub złamania drzew na skutek działania wiatrów. Ponadto duże otwarte powierzchnie drewna powstałe po odcięciu dużych konarów stają się drogą infekcji grzybowych do wnętrza drzewa, ponieważ drzewo nie jest w stanie zabiłnić tak rozległych ran. To powoduje osłabianie drzew i powolne ich zamieranie.
- Kształtowanie koron młodych drzew. Wzdłuż dróg na terenie gminy rośnie w wielu miejscach wiele młodych drzew naturalnego pochodzenia jak też nasadzonych (nasadzenia kompensacyjne, nasadzenia realizowane w ramach projektów przez Urząd Miejski w Dzierzgoniu). Dla ich prawidłowego rozwoju i dla zapobiegania sytuacjom konfliktowym w przyszłości należy jak najszybciej rozpocząć kształtowanie ich koron. Pierwsze cięcie powinno dotyczyć wszelkich wieloprzewodnikowych form, tak aby w przyszłości wykształcił się jeden pień drzewa.
- Prowadzenie ogławiania starych wierzb. Na niektórych drogach w gminie Dzierzgoń rosną piękne, stare wierzby w przeszłości tradycyjnie ogławiane w celu pozyskiwania drewna opałowego. W trakcie inwentaryzacji stwierdzono w wielu miejscach występowanie starych wierzb przy których zaniechano tego procederu.

Wysokie, grube konary wyrastające powyżej” głów” starych wierzb stają się swoista dźwignią powodująca podczas silniejszych wiatrów rozłamywanie i rozszczepianie pni drzew nie dostosowanych do takich obciążeń. Drogi przy których rosną takie wierzby to drogi o przebiegu: Kuksy- Morany Kapliczka. Ramoty – Chojty, Bağart- kier. N do granicy gminy tzw. Droga Tartaczna.

- Na terenie gminy Dzierzgoń stwierdzono obecność 356 sztuk topól obcego pochodzenia rosnących w alejach przydrożnych. Docelowo, stopniowo należy zastępować je rodzimymi gatunkami drzew.
- Szczególną pielęgnację założeń alejowych prowadzących do obiektów zabytkowych na terenie gminy. Udrożnienie dróg prowadzących do interesujących obiektów kulturowych i historycznych w Jeziornie, Stanowie i do Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego „Jar starych dębów” w pobliżu miejscowości Pachoły.
- Na terenie gminy Dzierzgoń istnieją również drogi lokalne, śródpolne, na których brak jest jakichkolwiek zadrzewień i zakrzaceń. Powinno się rozważyć utworzenie w takich miejscach nowych alej lub jednostronnych szpalerów drzew. Do takich dróg należy m.in. droga o przebiegu: TYWĘZY – STARA WIEŚ.
- Zaplanowanie w corocznym budżecie gminy oraz pozyskiwanie zewnętrznych (np.: Wojewódki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie) środków na sadzenie drzew przy drogach oraz na ich właściwą pielęgnację.
- Zachęcanie społeczności lokalnej do dbałości o wspólne dobro jakie stanowią zadrzewienia, przy jednoczesnym piętnowaniu działań niszczących to dobro.

3.2.1. Planowane nasadzenia.

Istotnym elementem programu zachowania zadrzewień w gminie Dzierzgoń jest wyznaczenie miejsc do nowych nasadzeń. W tabeli nr 8. zestawiono zalecenia dla poszczególnych dróg ze wskazaniem ilości i gatunków drzew, które można posadzić jako uzupełnienia już istniejących zadrzewień.

Łącznie na terenie gminy Dzierzgoń wskazanych zostało 34 dróg, przy których można zaplanować nowe nasadzenia uzupełniające istniejące przy nich aleje bądź szpalery drzew.

Podsumowanie wskazuje na możliwość dosadzenia przy tych drogach 3 042 drzew

rodzimych gatunków, w tym - przy drogach będących w zarządzie gminy Dzierzgoń – 1 688 drzew.

Tabela nr 8. Zachowanie alej - wykaz lokalizacji proponowanych do nasadzeń przy drogach na terenie gminy Dzierzgoń.

Lp.	Numer alei i jej przebieg	Zarządca drogi, przy której jest aleja	Proponowana liczba drzew oraz gatunki do nasadzeń
1.	01/ Stanówko – skrz.PGR Stanowo	PZD Sztum	15 szt. Lp drobn. 43 szt. Tp do zastąpienia przez Lp drobn.
2.	02/ Stanówko – kier. S kol. Stanówko	UG Dzierzgoń	7 szt. Kasz
3.	03/ Dzierzgoń - Stanówko	PZD Sztum	18 szt. Tp do zastąpienia przez Lp drobn.
4.	04/ skrz.PGR Stanowo - Morany	PZD Sztum	80 szt. Lp drobn
5.	05/ Morany – kier.Olszówka do W granicy gminy	PZD Sztum	20szt.Lp drobn, 20szt. Js
6.	06/ Morany – Morany Kapliczka	UG Dzierzgoń	15 szt. Tp do zastąpienia przez Lp drobn.
7.	10/ Minięta – Minięta kol.	UG Dzierzgoń	120 szt. Lp drobn
8.	11/ Minięta – kier. Stanowo	UG Dzierzgoń	100szt Lp drobn 100szt. Db szyp, 50 szt.Kl; 12 szt. Tp do zastąpienia przez Lp drobn
9.	12/ Tywęzy - Blunaki	PZD Sztum	30 szt. Lp drobn; 16 szt. Kl
10.	13/ Blunaki - Stanowo	UG Dzierzgoń/AWRSP	100 szt. Lp drobn; 100szt. Js
11.	14/ Stanowo – Stanowo cmentarz	UG Dzierzgoń	15szt. Lp drobn
12.	15/ Kuksy – Morany Kapliczka-Ankamaty	UG Dzierzgoń	100szt. Lp drobn.; 50 szt. Wb (żywokoty)
13.	17/ Kuksy - Nowiec	UG Dzierzgoń	6 szt. Kl; 25 szt. Js
14.	18/ Ankamaty - Jeziorno	UG Dzierzgoń	7 szt. Wb, 100szt. Js 7 szt. Kasz.
15.	19/ Jeziorno – Stara Karczma	UG Dzierzgoń	40 szt.Lp drobn.; 40szt. Kl
16.	20/ Jeziorno – kier. Stara Karczma (droga ślepa)	UG Dzierzgoń	20 szt. Kl
17.	21/ Chojty - Budzisz	UG Dzierzgoń	100szt. Lp; 20 szt. Js
18.	22/ Ramoty - Chojty	UG Dzierzgoń	50 szt. Lp. drobn; 50 szt. Db szyp; 15 szt. Wb

19.	26/ Nowiec - Bągart	PZD Sztum	50 szt. drzewa owocowe lub Jb; 40 szt. Lp drobn; 20 szt. Js; 20 szt. Kl
20.	27/ Nowiec – PGR Nowiec	UG Dzierzgoń	8 szt. Lp drobn.
21.	29/ Złotnica - Jasna	PZD Sztum	100 szt. Lp drobn.
22.	30/ Budzisz - Jasna	PZD Sztum	łącznie 400szt (Lp drobn. Kl – w II pasie drogi!
23.	31/ Jasna – Żuławka Sztumska	UG Dzierzgoń	20 szt. Wb; 200szt. Lp drobn.
24.	36/ Bągart - Jasna	PZD Sztum	łącznie 240 szt. (Kl; Js) 132 szt. Tp do zastąpieni rzez Lp drobn., Kl, Js
25.	37/ Jasna – PGR – Bągart	AWRSP	100szt. Js
26.	38/ Ankamaty – Ankamaty (droga równoległa do DW 515	PZD Sztum	5 szt. Gb
27.	39/ szkrz DW515- PGR Poliksy	UG Dzierzgoń	30 szt. Lp drobn
28.	43/ Dzierzgoń – kier. Rychliki	ZDW Gdańsk	13szt. Lp drobn
29.	44/Dzierzgoń - Prakwice	PZD Sztum	30 szt. Lp drobn
30.	45/ Bągart – PGR Bągart	PZD Sztum/ AWRSP/ UG Sztum	100szt. Lp drobn
31.	46/ Bągart – kier N (tzw. Droga Tartaczna)	UG Dzierzgoń	200szt. Wb (żywokoły)
32.	47/ Nowiny – kier. Dzierzgoń	Prywatna, zadrzewienia śródpolne	5 szt. Js
33.	49/ Prakwice - Pachoty	Prywatna	30 szt. Lp drobn; 20 szt. Db szyp
34.	50/ Stanówko – Morany (droga śródpolna)	UG Dzierzgoń	8 szt. Lp drobn

3.2.2. Bezpieczeństwo transportu a zachowanie alej - wykaz miejsc potencjalnie konfliktowych.

Na terenie gminy Dzierzgoń drogą wyraźnie konfliktową ze względu na wzmożony ruch samochodowy jest droga wojewódzka nr 515 o przebiegu Dzierzgoń – Malbork. Problemem na tej drodze jest:

- wąski pas drogowy,
- brak ścieżki rowerowej,
- drzewa przydrożne rosnące w skrajni jezdni.

Podobna sytuacja ma miejsce przy drodze wojewódzkiej nr 527 Dzierzgoń – Rychliki i drogach powiatowych: Dzierzgoń – Tywęzy, Dzierzgoń – Żuławka Sztumska, Dzierzgoń - Prakwice, gdzie również występuje wzmożony ruch samochodowy.

Wzdłuż dróg na terenie gminy Dzierzgoń nie ma żadnej ścieżki rowerowej, bądź pieszo-rowerowej po której bezkolizyjnie mogliby poruszać się rowerzyści bądź piesi. Istnieje jedna ścieżka rowerowa będąca częścią Rowerowego Szlaku Zamków Gotyckich o przebiegu: Dzierzgoń – Nowiec.

Poniżej zamieszczono wykaz działań, które powinny być podjęte w celu poprawienia bezpieczeństwa na drogach gminy Dzierzgoń:

- wyprowadzenie ruchu pieszo-rowerowego poza obszar pasa ruchu samochodów poprzez pozyskanie gruntów (rozszerzenia pasa drogowego) i budowę dodatkowych ścieżek;
- wprowadzenie odpowiednich urządzeń (np.: barier energochłonnych, lokalnych ograniczeń prędkości, znaków ostrzegawczych, oznakowania drzew) w miejscach gdzie drzewa występują w skrajni pasa ruchu;
- wprowadzenie odpowiednich ograniczeń tonażu i gabarytów pojazdów na drogach lokalnych;
- przy braku rozwiązań alternatywnych oraz nadrzędnym interesie społecznym jednostronne usunięcie zadrzewienia (np.: jednego szpaleru z alei), przy czym przy podejmowaniu decyzji o usunięciu należy zawsze brać pod uwagę:
 - usunięcie jak najmniejszej liczny drzew (wybór strony drogi przy której rośnie mniej drzew);
 - usunięcie jak najmniejszej liczny okazów cennych i chronionych gatunków (wybór strony drogi, przy której znajduje się mniej okazów);
 - usunięcie drzew o słabszych parametrach statycznych;
 - usunięcie drzewostanu z płn. lub płn-wsch strony niż z płd. lub płd-zach (*zadrzewienie z płd. lub płd-zach. strony drogi lepiej chronią przed słońcem w najgorętszych godzinach dnia oraz przed, dominującymi w Polsce, wiatrami zachodnimi*).

4. Literatura tematu.

Worobiec K., „Aleje przydrożne. Historia, znaczenie, zagrożenie, ochrona.” Stowarzyszenie WK *BORUSIA* – Kadzidłowo 2009.

Tyszko-Chmielowiec P. [red], „Aleje skarbnice przyrody. Praktyczny podręcznik ochrony alei i ich mieszkańców”, Fundacja EkoRozwoju. Wrocław 2012. (*dostępne na www.aleje.org.pl*)

Tyszko-Chmielowiec P. [red], „Aleje podręcznik użytkownika. Jak dbać o drzewa żeby nam służyły?”, Fundacja EkoRozwoju. Wrocław 2012. (*dostępne na www.aleje.org.pl*)

Oleksa A. „Ochrona pachnicy w Polsce. Propozycja programu działań”, Fundacja EkoRozwoju, Wrocław 2012. (*dostępne na www.aleje.org.pl*)

Oleksa A., „Inwentaryzacja Pachnicy dębowej na terenie Powiśla”, Stowarzyszenia „Eko - Inicjatywa”, Kwidzyn 2012. (*dostępne na www.ekokwidzyn.pl*)

Gutowski J., Bobiec A., „Drugie życie drzewa”, WWF Polska, Warszawa – Hajnówka 2004.

Rodak-Śniecińska A., (red.) 2011, Na początku było drzewo, Baobab Warszawa, ss. 471.

Kondracki J., 2000, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa

Strona www.dzierzgon.pl

Szorc. A. Dzierzgoń, od początku do dni naszych 1248-1998. Rada Miejska Gminy Dzierzgoń. 1998.